

Ujabb névsor hazaérkezett munkaszolgálatosokról
és a Szovjetunióban lévőkről

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

III. ÉVFOLYAM 25. SZÁM

MEGJELENIK
MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

1947 JUNIUS 19.
5707 TAMUZ 1.

Győrtől - Győrig

Írta: SÓS ENDRE

A felelős magyar államférfiak megjelenése és megnyilatkozása politikai életünk egyik nagy eseményévé avatta a győri deportáltak és munkaszolgálatosok emlékművének leleplezését a győrszifeti zsidó temetőben.

Győr és Győrsziget a magyar zsidóság történelmének távol-múltjait idézi emlékeztetőnkbe. Ebben a városban már 1490-ben éltek zsidó családok. Okirat tanúsítja, hogy a soproni városi tanács a László király rendeletére szabaddá helyezte és viszszaengedte Győrbe, „állandó lakhelyére” Simon zsidót és hozzátartozóit... Az 1557-es győri telekkönyvből megtudhatjuk, hogy Prisz Jakabnak, Khain Dávidnak, Glaser-nak és Grimb Farkasnak háza volt az úgynevezett „zsidó utcá”-ban, amely a Káptalandomb alján a Dunakapu felé vezetett.

Az 1848-as szabadságharcban sok győri zsidó harcolt Magyarországiért. Klapka tábornok megleghangú dicsérettel örököltette meg a győri zászlóaljban küzdő zsidó honvédek hősiességét.

Amikor a szabadságharc balul végződött és az osztrák csapatok bevonultak Győrbe, a császári vezénylőtábornok lecsukatta Freyer Salamon Jakab rabbit, aki az akkor

még erősen németjellegű városban a magyarosodás egyik uttörője volt... Haynau ugyanakkor kivégeztette Wotić Adolfot, aki a császári hadseregbe sorozott magyar katonákat a császár iránti engedetlenségre buzdította. Ennek a zsidó fiatalembernek a kivégzését külön hirdetőmennyben hozta a győriek tudomására. (A plakát ma is látható a Nemzeti Múzeumban.)

1892-ben Baross Gábor kereskedelmi miniszter, a város országgyűlési képviselője jelentette be Győrben a recepció törvényjavaslat benyújtását. A recepció be is került a magyar törvénytárba.

★

1938 március 5-én Darányi Kálmán, a háromnegyede-sziszta Magyarország egyik miniszterelnöke, aki Gömbös Gyula „fajvédő” iskolájában nevelkedett, Győrben tudatta a közvéleménnyel, hogy — előkészületben van az új zsidótörvény.

A hírhedt „győri beszéd”, amelyre a győriek cseppet sem büszkék, abból indult ki, hogy az ország határain belül élő zsidóság tulságosan nagy szerepet játszik a gazdasági világban és előszeretettel helyezkedik el olyan foglalkozási ágakban, amelyekben a

kereseti lehetőség könnyű és kedvező. Egyben hangsúlyozta, hogy a zsidók igen ellepték a kulturális területeket is. „Ki kell tehát küszöbölni — harsogta Darányi — a szociális aránytalanságokat és a zsidóság befolyását a nemzeti élet kulturális és más területein illő mértékre kell csökkenteni. Egy ilyen rendezés, amely kiterjed az ipar, a kereskedelem és a hitelélet területére, a kelesztény társadalmat az öt megillető előfeltételekhez juttatja.”

Igy beszélt Darányi Győr városában március 5-én és április 8-án már a képviselőház elé került a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról, valamint az állami rend megővése végett szükséges sajtórendelkezésekről szóló törvényjavaslat.

★

Darányi Kálmán győri beszéde elindította azt a lavinát, amely — Imrédy Bélán, Teleki Pálon, Bárdossy Lászlón és Kállay Miklóson keresztül — Sztójay Dömét és Szálasi Ferenchez vezetett. A győri bejelentés végleg felszabadította a szenvedélyeket és teljesen elvakította a magyarság széles rétegeit.

Darányi Kálmán és a Da-

rányi Kálmánt körülvevő „urak Magyarországi” tudatosan dobta oda: prédául a zsidókat, mert abban a naiv hiedelemben élt, hogy ezzel a gonosz praktikával megmentheti földbirtokait. Darányiék úgy képzelték, hogy a „zsidózó” tömeg a mesterien megrendezett cirkuszi játék közepette megfélemez majd az igaz szociális bajokról, a rettenetesen igazságtalan vagyon- és jövedelemeloszlásról.

A zsidók a győri diktató után hontalanok és üldözöttek lettek a honban. Nap-nap után újabb és újabb hivatalnokok kapták meg a felmondólevelet. Nap-nap után újabb és újabb boltosok veszítették el iparendélyüket. Nőttön-nőtt az állástalanok, a kenyértelenek, a szerencsétlenek serege. Jöttek a kamarák és kiszorultak belőlük a zsidó szellemi rétegek. Jött a munkaszolgálat és zaklatás, megaláztatás lett a zsidóság osztályrésze. Amikor 1944-ben történt, az már csak a tragédia utolsó felvonása volt.

Aki megírja majd a magyar zsidóság pusztulásának regényét, bizonyára külön fejezetet szentel a „győri beszéd”-nek, amely jelentős lépés volt az egyetemes magyarság kálvária-utján is, hiszen Darányi győri bejelen-

Ára 1 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

lése a hitlerizálódás, a fasizálódás, a „gleichschaltolás” proklamálása volt. Nem esoda, ha kevéssel a győri „eset” után Horthy rádiószónoklata már hangsúlyozta, hogy Németországgal, amely „mindig életre-halálra megbízható és szótartó szövetséges volt”, szorosabbra fűzzük „baráti kapcsolatainkat”.

*

A gyalázatos Darányi-beszéd színhelyén most a felszabadult Magyarország államfője és — a győri temetőben — miniszterelnöke mutatott rá arra a szörnyű korszakra, amelybe Magyarország az antiszemitizmussal együtt, vagy — talán ez a helyesebb — az antiszemitizmuson keresztül került.

Tildy Zoltán köztársasági elnök és Dinnyés Lajos miniszterelnök ország-világ számára kinyilvánította Győrött, hogy ezt az országot soha többé nem lehet az antiszemitizmus téveszméivel megfertőzni, mert a magyar demokrácia hivatalos irányítói és őrzői szembeszegülnek minden ilyen törekvéssel.

Hogy mondta Tildy Zoltán? „Nem szabad, hogy még egyszer utjára indulhasson a bosszu és az elvetemültség szelleme, amely nemcsak a zsidóságra jelentett végrete, hanem a nemzetet is sirja felé taszította. Az antiszemitizmus szembenáll az egyetemes emberiséggel... A közelmúlt idők történelme világosan mutatja, hogy a fasisztus öröklöttjei először a zsidóság elleni uszították tömegeiket, a zsidók gyilkolására adtak parancsot, hogy azután az egész emberiség ellen forduljanak. Álljon előttünk ez az elv: ellenállni kell mindjárt a kezdetén. Nem szabad szemrehunyni az antiszemitizmus fel-fellobanó lángocska előtt, mert ezekből a lángokból hatalmas tűz támadhat. A fasisztus szellemének minden jelenségével céltudatosan kell szembeszállni.”

És mit mondott a temetői emlékmű előtt Dinnyés Lajos? „Saját sorsunkon tapasztalhattuk, hogy a gyűlölködés, a barbarizmus, a diktatura és a humanizmust eltipró fasisztus hová sodorták népünket... A hírhedt „győri beszéd” volt a második világ-háború előfutára. Elkötelezett a fasisztusnak és szétzúzta a nemzet morális erejét és egységét. A mesterségesen tenyésztett gyűlölet kegyetlen aratást hozott. Bűnöző gyilkosok, tolvajok és emberi mivoltukból kivetkőzött hara-

miák szabad vadászterülete lett az egész ország... Fogadjuk meg valamennyien: olyan életet teremtünk a magyar ég alatt, amely lehetne lenné teszi, hogy valaha is felültesse fejét országunk határain belül a gyűlölködés, az embertelenség és a gonoszság.”

A magyar köztársaság elnöke és miniszterelnöke hadat üzent Győrben az antiszemitizmusnak, amely egyszer már fasisztus felé hajította ezt az országot és amelyet most újból „fegyverül” próbálnak felhasználni a reakció lézengő lovagjai.

Mi sokat irtunk erről a „neo-antiszemitizmus”-ról, amely voltaképp nem új, hanem a fasisztus maradványa. Szavaink, sajnos, hosszú ideig nem találtak visszhangra. A hivatalos körök és pártok eddig általában azt a felfogást vallották, hogy a zsidókérdésről ne beszéljünk, majd elmúlik a probléma magától. De mi tudtuk, hogy semmiféle kérdést nem lehet halogatással elintézni és minden kényes problémához bátran hozzá kell ugatni, különösen akkor, ha ez a kényes probléma — veszedelmes probléma is.

Hiszük, hogy Tildy Zoltán köztársasági elnök és Dinnyés Lajos miniszterelnök beszédei után megindul majd az antiszemitizmus legyűrésére az aktív ellenpropaganda és az iskolai, valamint iskolán kívüli népművelés szervei, továbbá a demokratikus pártok megkezdik a nyílt küzdelmet az antiszemitizmus ellen, amelynek lángocska előtt csakugyan nem szabad szemrehunyni...

*

Az államfő és a miniszterelnök beszédének egy-egy finoman megfogalmazott része felszólítást tartalmazott a magyar zsidósághoz, hogy vegyen részt az ország építő munkájában, amelyben — ahogy Tildy Zoltán leszögezte — a magyar zsidóság legjavára a felszabadulás után tisztelt szerepet vállalt.

A köztársasági elnök szó szerint ezeket mondta: „Kérem, dolgozzanak együtt az ország továbbépítésért. Magyar minkenki, aki népe, hazája és nemzete sorsát vállalja, örömeiben, keserveiben és további felemelkedésében részt vesz.”

A miniszterelnök leszögezte: „Demokráciánk máris megteremtette azt az állami és társadalmi biztonságot,

amely nem felekezet, nem társadalmi rang és osztály szerint különbözteti meg az embereket, hanem egyedül abból a szempontból értékeli, hogy kik a dolgozói, a munkásai, a vezetői ennek a sokat szenvedett népnek... Ez a megtépett, félrevetett néprálépett arra az utra, amely testvéri közösségben fogja össze a jószándéku, dolgozó embereket.”

A zsidó szellemi és fizikai munkások, akik eddig is éjjel-nappal dolgoztak Magyarország ujjaépítésért, megelégedéssel fogadják az államfő és a kormányelnök szavait, amelyek bizonyára elősegítik majd a — sajnos! — sokuk által saját bőrükön érzett neoantiszemitizmus elmulását és a jószándéku, dolgozó emberek testvéri közösségének összefogását.

*

A győrszigeti zsidó temetőben az állam első polgárai és a demokratikus pártok képviselői álltak körül a hatalmas, piramisalakú, fehér kőből készült emlékművet, amelyet a győri deportáltak és munkaszolgálatosok vértanúságának megörökítésére emeltek. Riesz István igazságügy-miniszter, Nagy Imre volt belügyminiszter, Mihályfi Ernő tájékoztatási miniszter és Ortutay Gyula közoktatásiügyi miniszter jelenléte és köszönetlete azt bizonyította, hogy a szocialista és kommunista munkások, valamint a kisgazdák egyek abban a felfogásban: ami volt, az gyalázat volt: a Darányi-féle győri beszéd nyomán csak átok hullott erre az országra; és ennek az átoknak a megismétlődését minden eszközzel meg kell gátolni!

Clay amerikai tábornok beszéde a müncheni zsinagógában

A Jewish Chronicle beszámolója a müncheni zsinagóga újjá-avadási ünnepségéről, amelyen 800 zsidó jelent meg. A zsinagóga előtt több száz német gyűlt egybe.

Az ünnepségen Clay amerikai tábornok, Németország amerikai zónájának főparancsnoka, a szószékről beszédet intézett a müncheni zsidókhoz.

— Nem szabad és nem lehet elfelejtünk — mondotta Clay

Antifasiszta demonstráció zajlott le a fasisztus áldozatainak győri emlékműve előtt. A fasisztus lélekmergése ellen tiltakoztak a nemzet különböző dolgozó rétegeinek képviselői, amikor felemelték szavukat a fasisztus szellemi szálláscsinálójá: az antiszemitizmus ellen!

*

A győri demonstráció természetesen nem támaszthatja fel a holtakat. De biztonságot, munkakedvet és erőt adhat az élőknek, akik már-már jogos keserőséggel látták, hogy két esztendővel a demokrácia megalapozása után lépten-nyomon antiszemita izgatással találkozhatnak.

A győri beszédek megnyugtathatják a magyar demokrácia híveit és e hívek sorában a dolgozó zsidóságot is, hogy nem lesz többé fasisztus és kemény nevelőmunkával lassan-lassan sikerül majd kiküszöbölni a gyógyuló magyar néplelekből a hosszú antiszemita mérgezés maradványát is, amely — a reakciós propaganda-kísérlet hatásképpen — neoantiszemitizmus formájában szeretne új erőre kapni.

A jobb jövő egyik előfeltétele, hogy sohase felejtjük el azt, ami a fasisztus idején történt! Az egész nemzet emlékezzék arra, hogy — az üldözött zsidókkal együtt — majdnem a sir szélére taszították! Az államfő szavaival végezzük cikkünket: „Gyógyítani kell a sebeket, de feledni nem szabad”.

Igy is van! El kell jönnie a hűnösök könyörtelen megbüntetésének után az engesztelődés és lélekgyógyulás korszakának! De jaj lenne, ha eljőne a feledés korszaka is!

tábornok — azt, amit elcsenvedtünk. Ugyanakkor azonban nem hátra, hanem előre kell néznünk.

Ezután Abraham Hyman amerikai rabbi-örnag és dr. Alphonse Ohrenstein, a müncheni zsidóság új rabbija mondott beszédet.

A müncheni zsinagógát, amelyet a náci 1938-ban leromboltak, amerikai támogatással építették újjá teljesen a régi stílusban.

KARMEL orth. kóser penzió ujonnan renoválva

Kényelmesen berendezett tiszta szobák, újból a régi híres konyha, figyelmes kiszolgálás. Nászutasok és családok részére külön lakosztályok. Andrassy-ut 43. Telefon: 420-232

Országos jelentőségű gyászünnepély volt a győri mártírok emlékművének felavatása

Vasárnap délelőtti kegyeletos ünnepséggel adózott a győri zsidóság annak az 5000 mártírjának, akik a náci barbarizmusnak estek áldozatul. A győri emlékmű leleplezése azonban túlszaladt az egyszerű helyi jelentőségű ünnepségen, hanem az ország egész lakosságának impozáns megnyilvánulássá vált, azáltal, hogy az ünnepélyen megjelentek a Magyar Köztársaság elnöke, a magyar kormány képviselői, valamint a demokratikus pártok delegátusai.

A mártír-rabbi emlékezete

A nagyszabású ünnepség már szombat este megkezdődött, amikor a győri zsidótemplomban az áhítatos hívők részvételével a város mártírhalált halt főrabbijának emlékeztetése emlékstentiszeletet tartottak. *Abrahámsóhn* Manó pesti főkantor gyászadalai után dr. *Eisenberg* Béla főrabbi mondott megrendítő imát, majd a hívők együttesen mondták el a jizgadal imát mártír-rabbi-juk emlékeztetése. Majd emlékművészt gyújtottak, amely dr. *Róth* Emilnek a mártírhalált halt győri főrabbinak emlékéért hirdeti az utókor számára.

Vasárnap délelőtti már a kora reggeli órákban megáldozott a városban, hogy nem mindennapos eseményre készülődjenek. Egyre özönlöttek az ország minden részéből odaérkezők. Budapestről különvonat vitt a hozzátartozók tömegét a győri ünnepségre. A magyar kormány részéről megjelent *Dinnyés* Lajos miniszterelnök, dr. *Ries* István igazságügyminiszter, dr. *Ortutay* Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter, dr. *Mihályfi* Ernő tájékoztatásügyi miniszter. A hivatalos zsidó szervezetek részéről megjelentek: a Magyarországi Izraeliták Országos Irodája részéről: *Stöckler* Lajos elnök és dr. *Munkácsi* Ernő ügyvezető-igazgató, a Pesti Izr. Hitközséget dr. *Geyer* Albert elnök-helyettes és *Domonkos* Miksa ügyvezető, a Pesti Chevra Kadisát dr. *Endrei* S. Henrik igazgató képviselték. Jelen volt az amerikai Joint Magyarországra érkezett alelnöke: *M. Lewitt*, az ő kísérelében dr. *Görög* Frigyes, a Magyarországi Zsidó Segítő Bizottság elnöke. A Magyar Cionista Szövetséget *Salomon* Mi-

hály elnök, a Palesztina Hivatalt dr. *Náthán* Sándor főtitkár képviselték. Megjelentek a dunántúli hitközségek rabbijai és vezetői, *Lázár* Jenő a szombat-helyi, *Antl* Ödön nemzeti gyűlési képviselő a kaposvári és *Vámos* László székesfehérvári közösköri elnökkel az élen, valamint *Csengeri* Leó, a debreceni hitközség elnöke. Az Orthodox Iroda részéről dr. *Reiner* Imre alelnök jelent meg. Az orosz parancsnokság küldöttiséggel képviseltette magát.

Istentiszelet a templomban

Pontban 10 órakor Tóra olvasással kezdődött az istentiszelet a böjti szakasz felolvasásával. Elsőnek dr. *Kálmán* Ödön főrabbi, majd *Löwinger* rabbi-szemináriumi igazgatót és *Stöckler* Lajos elnököt szólították a Tórához. Ezt követően *Abrahámsóhn* Manó pesti főkantor „Adonaj mo odoni” kezdetű gyászenéke következett, majd dr. *Eisenberg* Béla győri főrabbi lépett a szószékre és nagyszabású beszédben idézte dr. *Róth* Emilnek és az 5000 győri zsidó mártírnak emlékeztetést. A közönség felcsukló zokogással mondta együtt *Eisenberg* főrabbiával a Jizkaur imát. Ezután újabb gyászima következett, majd a Hatikva elnevezése után befejeződött az istentiszelet.

A templom előtt felsorakozó közönség ezután a temetőbe indult. A sor élén a kis árva gyermekek haladtak, közvetlenül utánuk pedig három fehér ruhás ifjú lépett, akik az emlékalbumot vitték, amelyben 5000 zsidó győri mártír neve van feljegyezve. A három fiatalember után a megjelent rabbikar lépkedett papi díszben.

Megérkezik a köztársasági elnök

Közben, pontban 11 órakor a zászlódiszba öltözött győri városháza előtti téren kürtző harsant fel, amely jelezte, hogy megérkezett *Tildy* Zoltán, a magyar köztársaság elnöke, aki a felsorakozott katonai díszszázad sora felé vonult a városháza lépcsőjéig, ahol *Udvaros* József győri polgármester fogadta. Az ünnepi közönség ezután a munkáspártok díszruhás rendezőgárdájának sora felé

között vonult fel a városháza dísztermébe.

A köztársasági elnök ezután elfoglalta helyét az emelvényen, amelyen a fentebb felsoroltakon kívül még ott ültek a demokratikus pártok képviselői is. A vendégek elhelyezkedése után az énekhar a Himnusz énekelt. *Udvaros* József győri polgármester nyitotta meg a város

és vármegye törvényhatósági bizottságának együttes ülését, meleg szavakkal köszöntvén a köztársaság elnökét. Majd *Fleischmann* Elek győri hitközségi elnök mondott üdvözlő beszédet.

Tildy Zoltán köztársasági elnök az elhangzott beszédekre válaszolva a következő nagyjelentőségű beszédet mondotta:

Tildy Zoltán köztársasági elnök nagy beszéde az antiszemitizmus ellen

— E megrendítő emlékünnepe országunk legszomorúbb korszakának sötét képei elevenednek meg mindnyájunk előtt — mondotta az elnök.

A magyar köztársaság kormányának vezetői azért jöttek el ide Győrbe, hogy megrendült emlékezéssel és tiszteletadással álljanak meg azoknak a mártíroknak az emléke előtt, akiknek életét a gyűlölet hatalma szaktitották ki közülük, hogy kifejezzék mély és őszinte részvételüket azoknak, akik szeretteiket és mindenüket elvesztették, hogy tanúságot tegyenek együttérzésükről azokkal szemben, akik visszakérültek a megaláztatások és gyötrelmek poklából.

— E gyászoló emlékünnepe szeretném figyelmeztetni az egész magyar társadalmat és szeretném, ha ez a figyelmeztetés eljutna mindenhol, ahol szükség van rá. Az elszabadult gyűlöletnek azt az idejét, amelynek tragikus áldozatai ma emlékezünk s ennek az időnek képeit sem szabad egyszerűen elfeledni.

Sem a magyar nemzet, sem az emberiség nem bonthatja be a feledés fátylával ezt a korszakot annak veszélye nélkül, hogy ennek a szellemnek és kísértetnek fel ne támadnának.

Meg kell adni minden lehető elégtételt, gyógyítani kell a gyógyíthatatlannak látszó sebeket, még akkor is, ha azt látjuk, hogy sokan vannak, akiknek a hátralevő életén végig átrezgne az elszorított gyötrelmek, megaláztatások, kínok és fájdalmak. Dolgozni kell minden erővel a tiszta és igaz megbékélésen,

csak elfeledni nem szabad azt, ami ebben a városban is történt, nehogy egyszer a feledés leple felett újra utunk indulhasson az elvetemültségnek és a szellemnek, amely nemcsak egy réteg, a magyar zsidóság számára jelentett végzetet, de sirja felé dobta az egész magyarságot.

— Tisztán kell látnunk azt, hogy az antiszemitizmus és általában minden vallási és faji gyűlölet szemben áll az egyetemes emberiséggel és világosan kell látnunk, hogy az minden időben csupán segítő eszköz volt az emberellenes gonosztevének kezében. A cél, ami ezek előtt a gonosztevék előtt lebegett: kivetkőztetni az embert emberi mivoltából, szabaddá tenni az alacsonyrendű állati ösztönöket, a gátlás nélküli harácsolást, a szadizmus démonait, aztán részabdítani azokat mindarra, ami az emberiségnek jót, igazat és szépet jelent ezen a világon.

— A közelmúlt idők történelme világosan mutatja ennek a megállapításnak az igazságát.

A fasizmus gonosz örökléje először a zsidóságon tanították meg embereiket gyűlölni és öldökölni s aztán a fenevaddá átgymázott embertömeget részabdították mindazokra, akik útjukba állottak.

— Fel kell figyelni és komolyan kell venni ma is és minden időben a gonosz szellem jelentkezésének bármilyen apró tünetét. Principiis obsta — mindjárt a kezdetnél áll

OPTIKA • REICH • FOTÓ

VIII. RÁKÓCZI-UT 19 URÁNIÁNÁL

DIOPTRIÁS
NAPVÉDŐ

SZEMÜVEG KÉSZÍTÉS
JAVÍTÁS

Mr. Leawitt Budapesten

Nagy szeretettel üdvözljük a Joint newyorki központi ügyvezető alelnökét, aki a magyar kormány meghívására érkezett Budapestre. A magyar zsidóság őszinte örömmel köszönti előkelő külföldi vendégét és csak azt fájjalja, hogy még e hét folyamán itt-hagy bennünket, mert elfoglaltsága sürgősen elszólítja tőlünk.

Mr. Leawitt vasárnap résztvett a győri emlékmű-avató ünnepségén s azóta minden rendelkezésre álló idejét a

zsidó közösségnek szenteli. Megnézi a szociális intézményeket, látogatást tett a Pesti Izraelita Hitközségnél és megismerlélte annak intézményeit is. Felvette az érintkezést kormánytényezőkkel és közéleti vezetőkkel. Értékes tapasztalatokat szerzett már eddig is, véleményt mondott a zsidókat érdeklő kérdésekben és hangsúlyozta, hogy a megmaradt magyar zsidóság sorsát a jövőben még fokozottabban fogja szívén viselni.

A székesfehérvári ünnepség

A győri emlékünneppel egyidőben a Magyar Deportáltak Szövetsége Székesfehérvárra, a százelékszám szerint legnagyobb veszteséggel szenvedett magyar városban, rendezett nagyszabású emlékünnepet, mely a deportálás évfordulóján a mártíromságot szenvedett zsidóságról és a velük együtt elhurcolt politikai üldözöttekről emlékeztet meg.

A gyászünnepség szónokaként Budapestről Rónai Mihály András érkezett Székesfehérvárra, ahol a városháza dísztermében Szabó István főispánnak, Gáspár János polgármesternek, a Shvoy püspököt képviselő Büttner kanonoknak, az egyházak képviselőinek s a polgári és katonai hatóságok vezetőinek jelenlétében, a tanácsalmi zsufolásig megtöltött közönség előtt mondotta el nagyszabású emlékbeszédét.

— Nem azért jöttem Székesfehérvárra — hangsúlyozta többek között az író —, hogy történelmünk legnagyobb vérvongzését és szegényét „lársadalmi megbékélésnek”, „multra borított fátyolnak”, vagy más egyéb kegyes szólamoknak ködébe vonjam. A fátylat, melyet a 67-es kiegyezés a multra — vagyis a világosi árulásra, az aradi bitófákra, a szabadság elbukására — borított, 1914-ben az első világháború rettenetű vihára, 1918-ban a forradalom gyönyörű, tisztító szélvise szakította széjjel. Mártírok emlékeit méltóképpen csak úgy ünnepeljük, ha áldozatunknak tanulságát nem feledjük el. Ne feledjük tehát, hogy ma három éve — azon a gyűlöletes napon, melynek évfordulóját most megünnepeljük — Magyarországon az igaz ember nem léte honját a hazában. Kereszténynek és zsidónak egyaránt azért azt mondom: soha többé senki ne ne tévedjen a magyar demokrácia széles országutjáról; melyen mindenki áll és amely ajáté az

ország felé vezet, melyet most építünk, s amelyben végre mindenki megéri hazáját — mindenki, aki dolgozik s nem emel kezet rá.

Ezekbe a szavakba kapcsolódva mondotta el beszédét ezután dr. Gáspár János székesfehérvári polgármester is, aki szívőző jövő szavakkal tolmácsolta a város gyászát elhurcolt fiaiért, majd dr. Komlósi Ottó székesfehérvári főrabbi mondott teljes ornátusban megrázó emlékbeszédet. Dr. Fisch Henrik, a kápolnásnyéki kertfelhívek nélküli maradt főrabbi a deportált bajtársak nevében beszélt, majd imával és dr. Balassa László elnök emelkedett hangú szavaival ért véget az emlékünnepe, melyen a székesfehérvári maradék zsidóságon kívül is a város színe-java megjelent; a politikai deportáltak közül a deportálásból egymaga hazatért öntífasiszta munkás, Pápay Ferenc asztalos jöhetett csak el.

Egy elhunyt hozzátartozóinak kerestetése

Sauerbrunni közlés szerint ott elhunyt Berényi Ilona, aki 1944-ben Budapesten született. Kérjük esélyes hozzátartozóit, hogy ez ügyben a DEGOB információs osztályát felkeressék szíveskedjenek.

Piliscsabai exhumálás

Az Új Élet beszámolt arról, hogy Piliscsabán több ott elhunyt hittestvérünket temették el a keresztény temetőben. Exhumálásukra hozzátartozóik kérték indítottak és az érdekeltek kéri, hogy a családok családjai ez ügyben adják le címüket a DEGOB információs osztályán.

Parókák, frizettek

H A J M Ü T E R E M,
Mária Valéria-utca 17.
Lánchídánál.

Öcsémnek — a Don-kanyarba *

Évek óta nem hallottam Rólad, drága Öcsém, címédet sem tudom. Néhány hete írtam Anyáknak is — aki szintén „ismeretlen helyen tartózkodik” vele is csak így tudok levelezni! — most írok Neked, hiszem, hogy megkapod soraimat.

Mielőtt bevonultál, otthon jártunk mindketten; meglátogattuk abban a vidéki városban Anyánkat, felkerestük ott a temetőben a zöldborostyános sírhantot, amely alatt Apánk alussza örök álmát. Harmatos reggel volt, amikor mindketten ott álltunk a sírdomb előtt, imádkoztunk, Anyánkról beszélgettünk, gyermekokri emlékeket elevenítettünk fel, aztán a jövőre terveket szövögettünk. Este visszautaztunk a fővárosba: Téged néhány nap múlva behívtak, azonnal elmentél a századdal és azóta nem láttalak: azt megtudtam, hogy büntetőszázaddal vittek el...

Régen-régen elmaradtak lapjaid: immár évek óta nem írtam Neked, de most, mivel újra ideje lenne, hogy Anyánkat meglátogassuk, hogy elmenjünk Apánk sírházhoz — úgy gondoltam — írok Neked.

Mindhárman egyedül maradtunk: Anyánk is magára maradt — és Te is, egyetlen testvérem. Én mégis úgy érzem, végleg nem szakadtunk el egymástól: érzéseink és vágyaink, reményeink meg törekvéseink összefűzik, összetartják a mi kis családjunkat.

Mindig szeretted gyermekéveinkben, ha én, az idősebb testvér elmondtam Neked mindazt, amit előbb tanultam, mint Te. Különösen szívesen hallgattál meg meséket és regéket — igazi történeteket. Most is elmondom Neked egy mesés regét, amely „igazi történet”.

... A királyról szól a mese, a királyról, aki a folyó árján épített egy csodálatos palotát. Erős szőlőket kapcsolt egymáshoz, összefűzte azokat kötelekkel, megerősítette kapcsokkal és szőlőddá tette cserzésekkel. Így készített a vízen tutajokat és azokon építette meg palotáját, amelyben örömben és megelégedéssel, vidáman és boldogságban töltötte napjait háza népével együtt.

*) 1944. nyarán a cenzura nem engedélyezte.

S zugott a vihar, tajtékzó hullámok tornyosultak a tutajok körül, de a palota biztonságban állt a habok felett, mert kötelek, kapcsok és cserzések erősen összetartották a tutajokat és biztossá tették a palota megmaradását. Ámde, ha megláztak volna az összetartó erők, ha a tutajok teljesen elszakadtak volna egymástól — semmi sem menthette volna meg a palotát a pusztulástól. A habokon ringó tutajokról ledőlt volna a kavargó hullámokba s megsemmisült volna a rohanó áradat mélyén...

Zug az élet vihára, tajtékzó hullámok tornyosulnak a történelem sodrában, áradat ragadja irtózatossá mélységei felett a mi családjunk hajóját. Inog, reng a mi életünk építele, de a kavargó áradat hiába tépi falait, rengeli boltozatát — ha erősen tartanak a kötelékek, biztosak a kapcsok, szőlőddá az eresztékek, az épület állja a vihart és megmarad.

Hitünk és reményünk kötelékei nem szakadnak el, drága Öcsém. A testvéri szeretet, a szülői szeretet kapcsai nem lazulnak meg soha — mindig, ami minket szent érzésekben, közös, meghitt gondolatokban és vallásunk megtartásában a multban is összefogott — most sem enged elszakadni és vődi, ója, biztosítja a mi családjunk létét, megmaradását.

Bizony mostanában sokszor gondolok azokra, akik könnyelműen elszakítják a vallás szent kötelékeit, amely szeretettel és családi érzésekkel összefonódva erősen összefűzi néket mindazokkal, akik messze vannak. Vajjon, ha Ti egyszer majd hazajöttök, hogyan fognak ők a szemetekbe nézni, hogyan állnak majd elétek, miképpen őrzik tovább a családiasság kapcsolatát, ha azalatt, amíg Ti becsülettel és hűséggel megálltátok helyeteket és megmaradtatok zsidóságtokban — ők hitlenné váltak?

Sokszor gondolok erre mostanában, drága Öcsém, és zsidó hűséggel várlak vissza... Mindig várok a viszontlátásra... Erős hittel hiszem, hogy boldogan fogunk újra találkozni egymással és

testvéri szeretettel ölellek

KATONA JÓZSEF

Védekeznek a férfiak

(Befejező közlemény)

Irla: SZILÁGYI GÉZA

A MÁR MÚLTKORI CIK-KÜNK ELEJÉN említett kabai olvasónk, Feldmann István a magukra maradt és a férfiakról az „ó-divat” (szerintem divatnak alá nem velett, mert divatfeletti) idealizmust számunkra panaszokra azt válaszolja, egy józan realizmusnak aránylag szilárd alapjára helyezkedve, hogy „teljesen hibátlan férj épügy nincs, mint teljesen hibátlan nő.” Mindkét oldalon vannak hibák. Tévedés az, hogy lesújtott, fájdalmukban nősülésre nem gondoló férfiak nincsenek. Sőt közülük némelyik még az öngyilkosság gondolataival is foglalkozik. Persze nem lehet tagadni, hogy a családjukat elvesztettek közül többek csak kalandra vágytak, különösen akkor, ha erre a másik nem részéről alkalom adódik. És az is igaz, hogy akadnak mások, akik igazán nem bírják el, ha új családalapításról van szó, másnak a gyermekét. A kabai levélíró úgy véli, hogy érző ember, ha minden hozzátartozóját elvesztette, nem lehet közönyösen, hogy más gyermeke megmenekült és épp az övének kellett odavesznie. A nők panasza anyagiassággal vádolja a hazatért, párjukat veszített férfiakat. Ez az anyagiasság nem tagadható, de hiszen a nők tulajdoni részének is a férjhezmenettel kapcsolatosan a többi között az ellátás és gyermekük jövőjének biztosítása a céljuk. Levélíróink általánosságban túlzottan állnak itél meg a nők igényeit. „Bárhol a fővárosban vagy a vidéken, színházakban, szórakozóhelyeken, messziről kint az agyonraozott, kifosztott, ékszerekkel felcsovarozott, nyeglén dohányzó nők, akik nem kis részben éppen a mi felkezelettségünkhez tartoznak. Nem gondolkodik meg, hogy az ilyen viselkedés elriasztja ama hűbértvéreiket, akik részben lelkiismeretük, részben az Uj Életben megjelenő cikkek hatásai alatt megkísérlelték esetleg a sok szenvedésen átment sorstársaik közül élettársat választani. A nők viselkedése is egyik oka annak, hogy miért nem akarnak a vidéki férfiak a városokból, de különösen a fővárosból nősülni, ahol aránylag több a nő!

E LEVÉLÍRÓNK élesszemű megfigyelésének nagyjában való helyességét bajos volna kifüggesztetni. Viszont az önmagunkat, zsidókat, jobban és keményebben korholásnak előítéletére való az a téves fel fogás, hogy a levélben szereplő hibák jöképpen a zsidó nőknek sajátosságai. A társadalomban élő egyének, egy

amerikai bölcselet groteszk meghatározása szerint, az utolsó állatok fajához tartoznak. Amit levélíróink, kétségtelenül jóhiszeműen, zsidó különlegességnek lát az életbe kerülő nőkön, ugyanazokat a tulajdonságokat bőségesen megtalálhatja és, ha temperamentuma arra ösztökéli, meg is találja azokon a nem zsidó nőknél, akiket a zsidó nők egyrésze (itt is a szemmérték-néikül, túlzó mennyiség-meghatározástól óvakodni kell) nem is mindig tudatosan és szándékosan, hanem sokszor tudatlanul utánoz. A zsidó nők is, hála Istennek, csak földi emberek, nem pedig testetlen, légius szentek. Őket sem szabad szigorubban megítélni, mint keresztény társnőiket, mert ez a szigor erkölcsi túlkövetelés volna. Társadalmi kérdések felvetésénél néhol és olykor az ösztönöz propagandás szempontjából időszerűek, hasznosak, sőt kíváncsiak is lehetnek az ilyen túlkövetelések, de amikor kérdéseknél nem a fölvetésről van szó, hanem gyakorlati megoldásokról, az ilyen nyilatkozó túlkövetelések a megoldásnak veszedelmes kerék kőtörvé válhatnak, sokszor való sággal válnak is.

EGY RAKOSCÁRAI OLVASÓM úgy érzi és véli, hogy a zsidó férfiak zsidótlán házasságkötései magatartásának vádját elsősorban a főváros-környéki és vidéki lakosokra vonatkozik. Ezért nemcsak buzgalomában minden megbízás vagy meghatalmazás nélkül önzetlenül és önfeláldozóan felesap vidéki férfitársai önkéntes védőjének. Ezt írja a többi között: „Hogy keresztény nőket veszünk el, ez sajnos nekünk is fáj, talán jobban, mint a zsidó nőknek, de mit lehetünk egyebek? Hisz itt vidéken jóformán csak keresztények élnek. Hogyan keressünk zsidó női ismeretséget? Erre nem gondoltak a vádlók. Jómagam is boldogan vennék el zsidó női feleségül, de hogy lehetne ezt rtyélbe ütni, hiszen oly nagy messzeségben vannak tőlem. Elérni nem tudjuk őket azért sem, mert ha valamilyen összejövetel vagy estély akad, csak megkésve, véletlenül értesülünk róla, és ha már meg is tudunk valamit, a vasúti közlekedés nehézségeivel is számolni kell. Ilyen nagy nyaru helyzetben kénytelenek vagyunk elfogadni, ami éppen jut. Egyedül lenni nagyon sivár dolog. Jómagam is, ki már több mint két éve magam főzők, takarítók és tetejében még kereskedő tevékenységet kell folytatnom, ugyan mit tegyek? Nekem is volt családom, három fiammal boldogan életem együtt. Végül szinte mindegyggyé váltak — én is már ott tartok megrendült lelki egyensu-

lyommal — hogy kívül élünk, csak megértő ápolónk legyen. Kérem, hasson oda, hogy adakom adódjék zsidó nőkkel megismerkednünk. Valamilyen kapcsolatot kell teremteni! A tervezett összejöveteleket aztán előbb hirdessék meg az Uj Életben, ne csak utólag számoljanak be róluk. Ha jókor megtudjuk az ilyen ismerkedő összejövetelek helyét és idejét, esetleg részünk magunkat és el is megyünk. A vád ugyanis elsősorban nekünk vidékieknek szól és talánba is érezük magunkat.”

ANNAK MEGÁLLAPÍTÁSA után, hogy a nők vádjá nemcsak a vidékieknek szól, hanem legáltalában olyan mértékben a fővárosiaknak is, éppen e levél befejezésére hivatkozva rá kell térnünk a kérdés ama részére, a technikai részre, amelynek megoldása eddig sajnos a legnehezebbnek, a legsúlyosabb akadályokba ütközött, a legkevésbé megoldhatónak bizonyult. Ezt fájdalmas őszinteséggel nyilatkoztam meg kollégáimnak. Összehozni azokat, akiket egymással szánt a sors, akik azonban mások önzellen segítségével nélkül nem találhatnak egymásra, akiknek — ne szégyeljük nyíltan kimondani — helyet, időt alkalmat (ne féljünk ettől a rossz ízű és rossz hírűvé vált szótól sem) kell szerezni vagy teremteni avégből, hogy a messzebb, szebb és boldogabb távlatokat ígérő ismeretséget egyáltalában létrejölessen. Az igazán kíváncsi jó cél szolgálatában, félreértő megítéléstől vissza nem riadva, kipróbáltan kitűnő zsidó szervező erők már vállalkoztak arra, hogy leküzdjék a kérdés intézményes megoldásának nehézségeit és föltornyosodó akadályait. Eddig azonban ez a legnagyobb elismerést előre megérdemlő próbálkozás, sajnos, még nem járt sikerrel. Attól tartunk, hogy az egyes finomlelkű nők részéről ajánlott magánjellegű, nem hivatalos formájú megoldás — amelynek kényege egy nő levél szerint az „asszonyi ösztretortás, kis jókardat meg ügyesség és két egyedül maradt szomorú ember privátim való összeismertetése” volna, szintén nem visz majd a főbből állított, de nagyon nehezen megközelíthető, túlságosan elbástyázott célhoz.

TÜRELMEZT AJÁNLIJAK a joggal türelmetlenkedőknek? Ez bizony csak haszontalan tüneti kezelés volna. Vagy bizzam abban, amiben egy nő olvasónk reménykedik, hogy a férfiak majd idővel mégis kötelességüknek érzik, hogy eszelekedjenek? Ennyire bűnös optimista nem vagyok. Nem resignállok, mert ebben a végzetes kérdésben nem szabad

a megoldás lehetőségéről lemondani, hanem inkább mélysegesen szegyekezve elismerem, hogy az összeismerkedés kérdésének igen fontos, sőt döntő jelentőségű technikai módjához, akárcsak túrbetűen jó tanács híján, egyelőre nem tudok, nem is akarok hozzászólni. Kuruzsói babérokra sohasem pályáztam...

Csak egy marék föld...

A kaposvári Mártírok emlékműve

Szíván életrelő napjaiban a jomim nauróim eluli, elmúlás-illat hangulata lebeg a megfoghatkozott kaposvári zsidóság lelkében. A három év előtti itéletnapok véresszagu rémei és sötét árnyai rémlenek fel az emlékezés ködéből.

És a fájdalmas emlékezés utjain nem undaloga lépnek a lélek, hanem a nagy szomorúság fájdalmas terhével, határlalan sóvárgással, sebeket szakítva forrong. 7000 somogyi testvérünk pusztult el azokban a rémséges napokban, mikor urrá lett az embereken a gonoszság. 7000 testvér tette életét a gonoszság tüzzoltárára. 7000 testvér, kiknek a hit, a tiszta jó volt lelkük álma, szívük zsolozsmás ábrándja.

A kaposvári temető halgatag fái közepette szelid oszlop sor, virágos pergola emelkedik az ég felé és előtte hármass posztamentesen hatalmas fehér márványura; „Semoszru nűsóm ál ködusász hűsém”, „...Azoknak emlékeztetere, kik életüket áldozták Isten nevének megszentelésére” felirással és az urnában egy marék aschmitzi föld. Egy marék ezerszer átkozott és mégis milliószorosan áldott föld, az apák, anyák, gyermekek, hűvesek és testvérek porából.

A kaposvári és somogyi zsidóság néhány bordás kőoszlop-pal, egy márvány urnával, a tér és vonalak időálló szavával ki akarja fejezni súlyos veszteséget és soha el nem muló gyászát.

Julius 6 dn országos méretű ünnepség keretében ispezik le az emlékművet.

A kaposvári maradék zsidóság szeretettel hívja gyászünnepléjére mindazokat a testvéreket, akiknek hozzátartozóit és barátait Kaposvárról hurcolták a hatálba és hívja mindazokat is, kik együtt éreznek fájdalmával.

KELLNER BELA

Kivándorlók!

Használt és új

Hajókofferok és bőröndök

nagy választékban

WEIL Népszínház-26 utca

Telefon hívó: 136—816

Közel kétezer asszony és leány foglalt állást a zsidó egység mellett

A „Zsidó Egység” Demokratikus Hitközségi Párt női nagygyűlése a Zeneakadémián

Vasárnap délelőtt közel kétezer asszony és leány jelent meg a Zeneművészeti Főiskola nagytermében a „Zsidó Egység” Demokratikus Hitközségi Párt hívására, hogy meghallgassa azokat a nő-szónokokat, akik mint a zsidó nők gondjainak tudói, bajainak és aggodalmaiknak ismerői, utat mutattak arra vonatkozóan, hogyan foglaljanak állást a zsidó nők a választási urnák előtt.

A megnyitót beszédet Baracs Marcellné mondotta. „A zsidó nők eddig csak passzívan szemléltek, mit határoznak rájuk a férfiak. Ez a helyzet megváltozott. Most már a nők is aktív szavazati jogot kaptak. A nők feladata a hitközségi életben belül a szociális munka. Ezt a sok tapintatot és szeretetet kívánó feladatot csak az a zsidó nő tudja igazán teljesíteni, aki ragaszkodik a zsidó valláshoz. Támogatjuk a zsidó állam megvalósításának nagy elgondolását, de figyelembe vesszük azt a tényt is, hogy az ittmaradó zsidóság félelemmentes életet akar élni”.

Ezután dr. Szemere Samuné mondotta el beszédét. A halálraítelt budapesti zsidóság a felszabadulás után nagy életigénnyel igyekezett talpraállani — mondotta —. Ellihivatott vezetők munkájának következményeként megindult a közösségi élet és csodálatos gyorsasággal épültek fel a templomok, iskolák, kórházak és intézmények. Tengerentúli testvéreink keze átnyult az Óceánon, hogy segítsen. De már az építész munkája közepette jelentkezett az ősi bűn, a széthúzás. A zsidóság oly káros megbontásának láttára felelősségtudattól áthatott neológ, ortodox és cionista vezetők az egyetemes magyar zsidóság érdekeit nézve, megalakították egységesítő szervezeteiket, a Magyar Zsidók Országos Egyesületét. A Palesztináért folyó cselekvés a

mi támogatásunkkal is történik. Miután séreim a cionistákat nem érte, az egység felbontásában a vezetés átvételének szándékát kell látni. Nekünk azonban megvannak a magunk vezetői, akik értünk az elmúlt nehéz évek alatt harcoltak.

Burger Józsefné, az öntudatos szocialista nők képviselőjében szólalt fel: Sós Endre ma egy hete a Városi Színházi matinén tömören abban jelölte meg a „Zsidó Egység” Pártjának célkitűzését — mondotta —, hogy az urak hitközsége helyett a dolgozó zsidó nép közösségét akarjuk felépíteni. Ezt a programot magamévá tettem és ezért vagyok itt. Mi nők, akik az ezeréves magyar zsidó történelem folyamán először járulhatunk az urnák elé, először választunk és vagyunk választhatóak, azt akarjuk, hogy a szabad és demokratikus Magyarországon a zsidó hitközségi életben és intézményeink működésében is maradéktalanul megvalósuljanak a demokratikus tanok és szociális elvek, hogy hitközségünk minden szerve és közege valóban a nép, a kisemberek megértő barátja és segítője legyen.

Ezután ugyancsak egy zsidó

munkásasszony Sugár Mórné következett. A VIII. kerületi demokratikus női labor üzenetét hozom — mondotta. — Meglepő most a Lichtenwörthi haláltábor megmenekült asszonyai számára a pártvillongás, a testvérharc. Azt hittük, ha hazajövünk megfogjuk egymás kezét és békés építő munkával próbáljuk helyreállítani feldúlt családi életünket. Nem így történt ugyan, de most itt az alkalmam, hogy helyrehozzuk mulasztásunkat.

Dr. Rácz Zoltán beszédében megemlékezett arról az országos gyászról, amely a mai napon összeköti a főváros és a vidéki zsidóságot. (A közönség egy pernyi felállással hódolt a mártírok emléke előtt.) Mi nem ismerünk megkülönböztetést sem fővárosi, sem vidéki, sem cionista és nem cionista között, mert véleményünk szerint, anticionista ma nem lehet senki. Éppen ezért minden zsidónak a zsidó egységet kell támogatni.

★

A nagy lelkesedéssel meghallgatott szónokok után művészi rész következett. Karoly László héber és jiddis dalokat énekelt, Kelen Rózi zongorakísérettel, Róbert Mária Stefan Zweig egyik novelláját adta elő. Lénárd Béla Kardos István zongorakísérettel dalokat, Kishegyi Árpád a Vig-opera tagja, operarészleteket énekelt. Freimann Magda zongorakísérettel Tilia Podolskaja jiddis dalokat énekelt. Konferált Lénárd Béla.

Választási gyűlések

A „Zsidó Egység” Demokratikus Hitközségi Párt VI. kerületi szervezeteinek június 9-i gyűlését Pollák Lajos dr. Bródy Ernő üdvözlésével nyitotta meg, majd vázolta a „Zsidó Egység” Pártjának eddigi működését és annak a reménynek adott kifejezést, hogy a VI. kerület zsidósága, mely minden eddigi választáson az élen járt, ezúttal is teljesíteni fogja kötelességét.

Dr. Bródy Ernő szólalt fel ezután. Beszéde elején visszamelegkezett azokra az időkre, amikor Vázsonyi Vilmosmal együtt harcolt a demokráciáért. Kijelentette, hogy akkor sem, most sem szereli a pártbarokat a felekezeti életben, mert itt nem elvi, hanem személyi ellentétek ütköznek össze. A mai időkben nem lenne szabad pártbarokat vinni. Ezekután megokolta, hogy miért lépett be elvbarátaival a „Zsidó Egység” pártjába. Azért, mert a zsidó egység megvalósítására törekszik. Hangoztatta, hogy a női választóknak, nagy számuknál fogva, jelentőségük

lesz a választás eredményének kialakításában.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Szűcs András indokolta meg, hogy miért kell minden dolgozónak a „Zsidó Egység” Pártjához csatlakoznia.

Feleki Dávidné a VI. kerületi zsidó nők támogatásáról biztosította a „Zsidó Egység” Pártját, majd Kaszner Zoltán a dolgozó ifjúság nevében szólalt fel. Cionista létére — mondotta — úgy találja, hogy ezen az oldalon a helye, mert meggyőződése, hogy ez az út vezet Erec Jisrael felépítéséhez.

A „Zsidó Egység” Demokratikus Hitközségi Párt VIII. kerületének női tagozata június 11-én, szerdán este 8 órakor tartotta baráti összejövetelét. A szépszámmal megjelent közönség előtt dr. Baracs Marcellné és Adler Károlyné elnökösszony tartottak beszédet, majd dr. Vass Lipót körzeti elnök buzdító beszéde után dr. Dániel Miklós és Kővári Izsó szólaltak fel. A nagy tetszést aratott beszédek után az összejövete-

len résztvevők nevében Sugár Schwartz Mórné lelkes szavakkal esetelelte együttérzésüket a párt vezetősége iránt. A hallgatóság a késő esti órákban oszlott szíjjel.

A „Zsidó Egység” Demokratikus Hitközségi Párt V. ker. tagozata nagyszerű nönapot tartott, melyen felszóllaltak Várnai Zseni, dr. Szemere Samuné, dr. Róth Jenő, Eichbaum Mórné. Csütörtökön a Viktória-söröző helyiségében volt értekezlet, melynek szónokai: dr. Várnai István, dr. Hevesi Lajos, Gábor Andor, Fischer Tibor, dr. Bródy Ferenc, Bátori József, dr. Pásztor József és dr. Földes István elnökhelyettes voltak.

A „Zsidó Egység” Párt VII. belső körzetének III. alkörzete június 18-án az Izabella-téri Magyar Színház-kávéházban tartotta taggyűlését, amelyen Szegő Jenő, Gottlieb Áron és Baumfeld Arisztid Musz. kiküldött szólaltak fel. Június 11-én a VII. belső körzet tartotta választói gyűlését a Royal-szálló különtermében. Felszóllaltak: dr. Várnai Jenő és Róza Lajos.

Június 12-én a Rio-kávéházban is taggyűlést tartott a „Zsidó Egység” Pártja. Beszólltak: Salzer Armin, Burger Józsefné és Kultár Gyula.

A VII. külső kerületnek június 11-én az Abonyi-kávéházban tartott ülésén dr. Krausz Jenő, Popper Lajos, Nádor Jenő, Forgács András és dr. Pfeiffer Géza vitálták meg a helyzetet.

A PESTI IZRAELITA HITKÖZSÉG Adóhivatala

azonnali belépésre

keres megbízható, fiatal

kézbeseitőket (nőit)

Felvilágosítás: VII., Sip-u. 12. I. em. 30. sz. alatt.

MEGBÍZHATÓ terményszakmában jártas, mérlegképes könyvelő vidéki cégnél azonnali állást kaphat. Ajánlatot előző működése és igények megjelölésével „Biztos egzisztencia” jelígre a kiadóba kérék.

FELVÉTELIK belvárosi trafikba ügyes fiatal hölgy. Várnai, Nagyatádi Szabó-u. 27. fszt. 1. este 7-től.

BEJÁRÓ vagy bentlakó házvezetőnőt keres kisebb család. „Orthodox háztartás” jelígre a kiadóhivatalba.

ÉLELMISZERÜZLET elárúsító-nőt felvez. „Szombattartó cég” jelígre a kiadóba.

CSALÁDBA FOGADNÉK egy olyan fiatal nőt, aki háztartásban és üzletben segítkezne. „Vidéki gyermektelep házaspár” jelígre a kiadóba.

Tilia Podolskaja

népszerű számai a

„Jiddische Mame” és a

„Ribajne sel ajlom”

hanglemezen.

Kapható kizárólag

Stúdió

rádióservicénél

Budapest, VII., Dob-u. 66

Telefon: 2 2 6—8 6 8

KOMLÓSNÉ

visegrádi gyermeküdülője megnyílik

Jelentkezés: VIII., Gyulai Pál-utca 6. sz. III. em. 20

A június 15.-én visszatért munkaszolgálatos hadifoglyok névsora:

Dr. Günsberger Ferenc, Budapest.

Hirschler László, Molnarszécsöd.

Horovitz Andor, Budapest, Nagytádi Szabó-u. 29.

Klopfer László, Bakonycsérnye.

Izsák Lajos, Budapest, VI., Bulevar-u. 21.

Fischer Ernő, Budapest, V., Bank-u. 7.

Neumann György, Budapest, V., Sallai Imre-u. 20 b

A Szovjet-Oroszországban lévők közül az alantiakról kapott a DEGOB információs osztálya híreket:

ODESSZÁBAN

tartózkodik:

Schreiber László, máramaroszigeti lakos, lakatos, 36 éves.

CSENOVITZBAN

bazaútlazásra készülnek:

Wandenstein Aladár, budapesti lakos.

Eichenwaldné Olga, nagyvárad lakos.

Ganz Rózsi, máramaroszigeti lakos.

Markovits Jakab, máramaroszigeti lakos.

Berkovits Jolán, máramaroszigeti lakos.

Berkovits Lea, nagyvárad lakos.

Kohl József, kolozsvári lakos.

Teszler Max, máramaroszigeti lakos.

SARATOVSKBAN

tartózkodnak:

Markovits Pál és Fisch Miklós, nagyvárad lakosok.

USTVINBAN

(Komi tartomány) tartózkodnak:

Dr. Bernát Zoltán, nagybányai és Markovits József, nagyvárad lakosok.

SPICSORÁBAN

(Sever) tartózkodnak:

Dr. Krausz József, budapesti orvos és Huber Eszter, máramaroszigeti lakosok.

KAUKÁZUSBAN

tartózkodik:

Stern Ilona, budapesti születésű, romániai lakos.

KOMI-TARTOMÁNYBAN

tartózkodnak:

Klár Dezső és felesége, budapesti lakosok.

Schwarz Ilus, temesvári lakos.

Lauter Rózsi, máramaroszigeti lakos.

NOVY SIBIRSKBAN

tartózkodnak:

Lackó Magda, budapesti lakos, 26 éves.

Rehner Vilma, budapesti lakos, 24 éves.

Huszár Olga, budapesti lakos, 26 éves.

ODESSZA MELLETTI

9. sz. lágerben van a deportációból átkerült Deutbraun Géza nagytétényi lakos, akivel

az Odesza melletti 9. sz. lágerben találkoztak a most hazatért Koszta Endre

MINSZKKBEN:

A legutóbbi transzportokkal a 109/18., 103/2. és 11/6. kmszbeliek Minszkbe kerültek haza és hozták hírt az alantiakról, akik ugyancsak ebből a lágerből rövidesen megjönnek:

Grün Adolf, mezőkovácsházi lakos, 33 éves, kereskedő.

Salamon Lipót, mezőkovácsházi lakos, 34 éves, kereskedő.

Solti László, budapesti lakos, 38 éves, tisztviselő.

Rosenthal Imre, egyházszervezői lakos, 33 éves.

Szöllősi György, nyíregyházi lakos, 32 éves.

Steif Sándor, kapuvári lakos, 37 éves.

Siern József, pápai lakos, 37 éves.

Weisz Hugó, budapesti lakos, 34 éves.

Berkovits Rudolf, budapesti lakos, 30 éves.

Spitzer Ferenc, sopronmegyei lakos, 37 éves.

Rónai György, miskolci lakos, 32 éves.

Dr. Ripner István, budapesti lakos, 37 éves.

Hegedüs Emil, budapesti lakos, 33 éves.

Schwarz Miklós, miskolci lakos, 32 éves, üvegkereskedő.

Münzer József, budapesti lakos, 32 éves.

Kaszer Jenő, budapesti lakos, 32 éves.

Lówy Gyula, porcsalmai lakos, egyetemi hallgató.

Braun Antal, porcsalmai lakos, 37 éves, fűszerkereskedő.

Gutentag Lajos, adászlevélti lakos, 41 éves, szatyoros.

Weisz László, kisvárdai lakos, 34 éves, kereskedő.

Goldberger Kálmán, kisvárdai lakos, 30 éves.

Kohn Sándor, miskolci lakos, 30 éves, fogtechnikus.

Neumann Jenő, zirci lakos, 32 éves.

Kupferstein Izidor, 36 éves, pék.

Schiffer Jenő, miskolci lakos, 35 éves, pék.

Schlesinger Jenő, budapesti lakos, 35 éves.

BOBRUISKBAN

tartózkodnak:

Gyárfás Imre, budapesti lakos, 38 éves, fogtechnikus.

Liebenau Béla, szombathelyi lakos, 32 éves, tisztviselő.

Dr. Diósi Imre, gyulai lakos, 33 éves, ügyvéd.

Krausz Jenő, budapesti lakos, 37 éves, kárpitos.

A DEGOB információs osztálya

tályán, a hazaérkezettek valamennyie meghalva beszél itt-honj fogadtatásáról és mint az egyik most érkezett munkaszolgálatos mondotta:

„Baromként hajtottak ki és emberként érkeztem meg.”

Mártírok emléknapja Egerben

Egerből jelentik: Az Egri Izr. Hittközség június 12-én méltó módon ünnepelte meg az elhurcolt és az auschwitzi gázkamrákban e napon kiszenvedett 1600 ártatlan zsidó lélek, valamint a kecskendi erdőben és Egerben a kegyetlen fasiszták által szörnyű módon lemészárolt volt munkaszolgálatos testvéreink gyászát.

A gyászünnepe az iskola udvarán lévő emlékmű előtt és a temetőben a mártírok sírjainál folyt le.

A gyászünnepekre — amely napon az összes zsidó üzletek, műhelyek és hivatalok zárva voltak — dr. Herschkovits Fábian pesti rabbi jött le. Megérkezésekor az elnökség és a női gárda agilis tagjai virágcsokorral várták a rabbit és nejét, akik fáradtságot nem kímélve, csupa érzéstől áthatva lejöttek, hogy az egri zsidóság gyászában osztozzanak.

Az ünnepség délelőtt 10 órakor kezdődött, amelyen képviselve volt a vármegye, a város, a rendőrség, a demokratikus hadsereg, a törvénytörő, a politikai pártok, a köztisztviselők, a református és evangélikus egyház notabilitásai és iskolák vezetői, kivéve a külön meghívóval megítélt kat. egyház és dr. Czupik egri érsek, akik azt sem tartották érdemesnek, hogy a zsidóság gyászát — ha nem is bensőleg, — de legalább is pusztán megjelenésükkel enyhítsék és részvételükkel eképpen nyilvánítsák.

A gyászünnepeket Székely Endre, az Izr. Szentegylet elnöke nyitotta meg.

Az ünnepség kimagasló része dr. Herschkovits Fábian pesti rabbi szónoklata volt, aki nagy szabású beszédében vádolta mindazokat, akik tényleg nézték hittestvéreink elhurcoltatását és szörnyű módon való elpusztításukat.

Nagy hatást keltett Lóránt Imre lapszerkesztő beszéde is,

aki ugyancsak rávilágított a letűnt éra kegyetlenkedéseire, majd a Munkaszolgálatosok Antifasiszta Szövetsége nevében Szász Imre szöveit fel hasonló értelemben.

A Kommunista Párt nevében Mucsi Sándor titkár, a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége nevében Sulyán Györgyné szólalt fel, majd az Egri Izr. Hittközség részéről Sugár Zoltán hittközségi elnök tartott szívhez szóló gyászbeszédet. A gyászünnepeket Weiser Dezső szertartásügyi előjáró kellemes hangon előadott gyászzenei tettek magasztossá.

Dr. Takács László, Eger város polgármestere és a Kisgazda Párt kiküldöttjei nemcsak érző szavak kíséretében koszorúztak meg az emlékművet.

Az emlékműtől a volt munkaszolgálatosok csoportja és a hozzánk esatlakozó tömeg zárt sorokban — gyászlobogóval az élen — vonult a temetőbe, ahol az örök álmukat alvó mártírok sírhantjai előtt Schreiber Ede egri orth. főrabbi mondott megható beszédet. A mártírok sírjait a „Musz” Szövetség nevében Szász Imre, a szövetség elnöke koszorúztatta meg.

A szónokok valamennyien hangsúlyozták annak a harenak fontosságát, amelyet a felvilágosításnak kell megvívnia a ma is lappangó antiszemitizmussal szemben és azt a szándékukat, hogy eltökélten szembeszállnak minden olyan főrekvésével, amely végső fokon Auschwitzhoz vezet.

A gyászünnepeket Székely Endre szentegyleti elnök zárobeszédével véget ért.

Dr. Herschkovits Fábian pesti rabbi a délutáni órákban a Musz helyiségében a vidéket érintő zsidó problémákról tartott előadást a hittközség vezetőségének és tagjainak, akik nagy érdeklődéssel hallgatták meg és szóltak hozzá az érintett ügyekhez.

Jöjjön üdülni, gyógyulni **Hajduszoboszlóra**

WEISZ MÁRTON

ORTH. KÓSER PENZIÓJÁBA

Jókai-sor 10. sz. (a fürdő főbejáratával szemben)

Szoboszlói orth. rabbiság felügyelete alatt.

Modern, gyönyörű villa, folyóvizet szobakkal. Egyholdas, virágos parkban. **Békebeli ellátás!**

Érdeklődni Rosenthal étterem (azelőtt Weisz Mendel) Wesselényi-u. 18. Telefon: 220—356

Beiktatták dr. Komlós Ottót, a székesfehérvári hitközség új főrabbiát

Rabb. beiktatás a romtemplomban

Székesfehérvárról jelentik: Meghatóan szép ünnepség keretében iktatta be a Székesfehérvári Izr. Hitközség új főrabbiát, dr. Komlós Ottót június 8-án a hitközség romtemplomában. A virágdiszbe díltöltött rom-templom hajója, melyben már hosszú ideje csak a benne fészkelő énekes madarak dicsérik az Urat a maguk nyelvén, ez alkalommal a római amfiteatrumban idézte emlékeztetőnkbe, ahogy romjainban is tisztelettel parancsoló falaival méltóságos bűtérül szolgált az Isten szabad ege alatt végbenemű szertartáshoz.

Dr. Komlós Ottó főrabbiát és kíséretét a rom-templom bejáratánál a hitközség előjárósága fogadta, élén Somogyi István elnökkel, aki — annak jelképekül, hogy a hívők lelki ápolását az új lelkipásztorra bízta — a község Tóráját adta át a főrabbinak. — Az ellenség megfosztotta a mi szent Tórákat az ő diszétől — mondotta Somogyi elnök — de a Tóra minden betűje ép és a belőle áradó szellem világossága változatlan fénytel ragyog. A hitközségünket is megfosztották diszétől és nagyjaitól, de azért hitünk és akarásunk még él. Ezen hit megerősítésére, ezen akarat megacélozására kérte az új főrabbiát.

Karvay László főkéntor szoltár éneklése közben vonult be az ünnepélyes menet, élén a Tórárt vivő főrabbiával, a hívők sorfala közt. Fellépő volt, hogy a meghívott hatóságokon kívül nagy számban jelentek meg másvallású lelkészek és érdeklődők, akik látható áhítattal vettek részt az ünnepségen, tanúságol téve arról, hogy az ősi város falai közé visszatért a hagyományos felekezeti béke.

Dr. Benoschowsky Imre budai főrabbi beiktató beszédében összehasonlítást tett a Babel-tornya építőinek egetstromló kísérlete és a Szinaj-hegyre való erkölcsi felemelkedés között. A mártírhaltalt halt dr. Hirschler Pál tudós főrabbi alakján keresztül rajzolta meg a zsidó pap egyéniségét, eszménykép gyanánt állítva az elődöt az új pap elé.

Dr. Komlós Ottó főrabbi tanította meg ezután székfoglalóját. Magas szárnyalása beszédében a többi közt ezeket mondotta:

„Ezek között az omló falak között a multnak szelleme száll és elnemult drága imádságos szavak zsonganak. Az én hűveim két táborra oszlanak: az egyik ti vagytok, a másik egy láthatatlan égi sereg, kik bűtök utitársaként kísérik földi utunkat.”

Ezután Eljáhu próféta korát elevenítette meg, azt a bűnbe süllyedt világot, mely a próféta lelkét is meglörte és életműve celtalanságára döbben-tette. A próféta háborgó lelke Hóreb hegyén nyugszik meg, ahol nem a viharban, nem a földrengésben, nem a tűzben, hanem a halk suttogás hangjában érzi meg Isten szavát, ahogy szól hozzá: „Menj, térj vissza a pusztaságba, mert ott vár téged a feladat, hogy elvégezd.”

A nagyhatású székfoglaló beszéd után Karvay László művészi szoltáréneke fejezte be az emelkedett ünnepséget. Utána a megjelent hatóságok szerencsekívánatait fogadta a főrabbi.

A templomi ünnepség után az előjáróság uzsonnát adott, melyen Somogyi elnök arra hívta fel a hívőket, hogy ne dicsérik papjukat, mert könnyen „eldicsékedhetik”, hanem helyett becsüljék meg és kövessék példáját: legyenek önzetesen jó zsidók és járjanak buzgón a templomba.

E felhívás ellenére is a fel-szólalások során meleg elismeréssel méltatták dr. Komlós Ottó tudományos és irodalmi munkásságát. Nagy László József az Országos Iroda és a Budai Izr. Hitközség nevében, dr. Róth Ernő a Rabbiképző és az Országos Rabbiegyesület nevében, Vámos László köz-ségkerületi elnök a XI. Községkerület nevében, dr. Eisenberg Béla győri főrabbi hitközsége és a barátai kör nevében, dr. Klein Miklós a Zsidó Leánygimnázium tanárikara és növendékei nevében, dr. Steiner Endre hítk. elnök a veszprémi, dr. Weisz Endre a devecseri hitközség nevében, dr. Reisz Sándor budapesti ügyvéd, mint régi lakószomszéd, Rajna Sándor igazgató, mint egykori elnök a molnási, Schön elnök a bicskei hitközség nevében, végül Komlós Antalné az ünnepelő család nevében üdvözölte megindítóan szép beszédében az új főrabbiát, aki meghatott szavakkal mondott köszönetet az ünnepséért és fogadalmat tett, hogy olyanná igyekszik válni, mint amilyenek őt hívei és barátai látják.

A pontos megbízható

„DAVAJ” BOY-vállalat

mindent elintéz — (Ejfel-nappal)

Óráként 8 Ft

Király-utca 21. Telefon: 226-893

SIRKŐ LÖWY-nél BUDÁN

II., Fő-utca 79 (Ganz-utcai vill. megállónál.) Leszállított árak!

Az Ellenzéki Zsidó Pártszövetség

központi helyiségében, V., Szent István-körút 13. alatti tartandó ülések sorrendje:

Június 24-én, kedden délután 4 órakor választmányi ülés. Előadó: Solt György, a választási intézőbizottság elnöke. Megjelenés kötelező.

Június 22-én, vasárnap délután 10 órakor: Választási Intézőbizottsági ülés. Előadó: Bíró József, a propaganda bizottság vezetője.

Június 23-án, hétfőn délután ½5 órakor: Hadifogolyhozátartozók összejövedele. Előadó: dr. Révész Sándor.

Június 24-én, kedden délután 4 órakor: Panaszbizottságunk tart. ülést. Előadó: Frank István, Aczél Miksa és Láng Gyula. 6 órakor a Női Tábor ülése. Előadók: özv. Adler Richárdné, Kuliszky Dezsőné és Székely Ilona.

Június 25-én, szerdán, a Nőnapon dr. Blumenthal Tivadar társelnök számol be Svájcban és Svédországbau végzett útjáról és azokról a megbeszélésekről, melyeket az ottani zsidóság vezetőivel folytatott.

Június 26-án, csütörtökön: dr. Friedmann Ignác, a Cseh-Magyar Kereskedelmi Kamara elnöke tart előadást 6 órakor a rendes pártszövetségi napon.

A. Goldmark Károly zeneszkola évváró hangversenye

A Pesti Izraelita Hitközség zeneiskolája harmadik tanévét öt hangversenyyel zárja be. A kedden lefolyt első est után, mely a hegedű- és zongoratan-szakok növendékeinek pompás fejlődéséről számolt be, június 19-én, csütörtökön és 24-én, kedden Kelen Hugó énekesza-badiskolájának és Fraknói Károly énekegyüttesének munkaköltségei mutatkozik be az énekirodalom klaszikusainak szóló- és együttes számaiban, Ascher Oszkár beszédművészeti tanszakának növendékei legki-válóbb költőink műveiből ad-nak elő, Ungár Imre és Sándor Frigyes növendékei pedig Beethoven-szonátáival és Mo-zart-zongoraquartette szerepel-nek. Június 26-án, csütörtökön és július 1-én, kedden, Fraknói Károly operaiskolája teljes éne-kes műveket ad elő és pedig első alkalommal Mozart Budapesten még nem hallott ifjúkori opera-remekművét, a Zaidét, a második alkalommal pedig Händel bibliai oratóriumát, az Esztert, Fraknói karnagy veze-tésével. A Fürst Sándor-utca /21b. szám alatti kultúrteremben mindenkor délután ½6 órai kezdettel tartandó előadások díjtalanok.

Meghívó!

A Pesti Izr. Nőegylet f. évi június hó 22-én, vasárnap d. e. ½12 órakor (VI. Deasewffy-u. 41. sz. alatti székházban) tartja

79. és 80. évi rendes közgyűlést melyre egyesületünk minden tagját, barátját és pártfogóját szeretettel meghívjuk.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés az 1945/46. kezelési évről.
3. A számvizsgálóbizottság jelentése.
4. Határozathozatal a fel-mentvény megadásáról.
5. A számvizsgálóbizottság megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Órák, ékszer

legolcsóbban

Klein Lászlónál
Dob-utca 19

Spanyol

angol, francia,

nyelvórák

BERLITZ

IV., Vörösmarty-tér 2

Telefon: 181-012

ÜDÜLÉS, pihenés, gyógyulás, diéta

a mangalati helyen fekvő

Noémi Penzióban.

Elsőrendű orv. ellátás Folyóvízes, egészséges szobák Szabadághegy, Cédus-u. 5 b Telefon: 181-812. Autóbuszjáró. Feltá-u. 11.

KARCSUSÁG TITKA:

EHRENTHALNÉ
fűzőszalonja

(Dobány-u. 39. I. em.). Gyógy-haskötők, melltartós kombinék, Fürdőruhák szennézőcsuk.

Kerti székek,

asztalok, sörkimérő pultok,

jégszekrények, billiárdok

olcsón

Rosenfeld

Telefon: 139-274

VIII. NÉPSZÍNHÁZ-U. 31.

BETEGTOLÓ önhajtásu koc-sik, előadás, kölcsönzés. Gyer-mekkocsik. Siesta, Damjanich-utca 49. T.: 428-202.

Az orthodoxia és a Pesti Izr. Hitközség választása

Minden kommentár nélkül közöljük a Merkáz Agudat Jisraél alábbi körlevelét:

Felhívás az orth. közvéleményhez!

Vihar előtt, mikor az eget fekete felhők borítják, mely sötétség borul a tájra. Homályba vész minden és a szem képtelen világosan látni. Egy váratlan villámsapás vakító fényrel világítja be a sötétségbe merülteket és az, ami eddig láthatatlan volt, vakító fényben áll szemünk előtt.

Amióta a Mizráchi is részt vesz az orthodoxia körzetében, oly eszméi homály borítja az orthodoxia fogalmát. A fogalmak megzavaródtak és az, ami valaha oly világos és egyértelmű volt, tudatosan sötétségbe merült.

Ebből a gomolygó eszmeközből, mint mindent megvilágító villámsapás hatott a Svion Hámizráchi június 7-i számában közölt példátlan felhívás.

A Mizráchi felhívása a következő:

„Felhívjuk chávérjainkat stb., stb., hogy amennyiben a cionista választási párttól felszólítást kapnak a választással kapcsolatos munkára, tekintsék azt szigorú Tafkaid nak, melyet, mint a mozgalom egyik legfontosabb intézkedését minden körülmények között teljesíteni kell. A Mizráchinak eminens érdeke, hogy a cionista szövetség célkitűzései sikerrel járjanak.”

Idáig szól a Mizráchi felhívása, melyet a budapesti neolog hitközség, hangsúlyozzuk újból, a neolog hitközség választási harcával kapcsolatban bocsátott ki a Mizráchi.

Ez a felhívás mutatja azt, milyen mélyre süllyedt a Mizráchi orthodox öntudata és megmutatja mindenki számára félre nem érthetően, hogy a Mizráchi szerepe az orthodox körzetben mily romboló hatású jár.

A felhívás értelmében ugyanis a budapesti orthodox hitközség három elöljárója, valamint az orth. hitközség választmányában, képviselőtestületében és különféle bizottságokban helyet foglaló Mizráchisták kötelesek

részt venni a neolog hitközség választási harcában.

Eltekintve attól, hogy példátlan jelenség, hogy orthodox hivatalos tényezők, vagy akár orth. hitközségi tagok a neolog hitközség választási harcában bármilyen formában is részt vegyen, ez a felhívás világosan mutatja a Mizráchi igazi szellemi arculatát és irányzatának valódi célkitűzéseit, az orthodoxia alapjainak aláásását és végkifejlődésében az unifikációnak, az önálló orthodoxia megszűnésének elérését.

A Mizráchi kitarló propagandájával sok jóhiszemű orthodox testvérünket tévesztette meg. Ugy hisszük azonban, hogy ezen felhívás nyomán kinyílik orth. testvéreink szeme. Látni fogják, hogy szakadék felé vezetik őket, oly szakadék felé, melybe az egész önálló orthodoxia zuhanna bele. A felhívás világosan mutatja azt, hogy a Mizráchi azt orthodoxiát és jelszavainak állandó hangoztatását csak arra használja fel, hogy az ilyen jelszavakkal megszedített orthodox tömegeket a nagy cionista egységbe bevigye, ahol azután minden orthodox önállóság és függetlenség megszűnne.

Ezekhez a régi orthodox, valószínűs, józan és jóhiszemű zsidó testvéreinkhez szólunk: „Ébredjétek fel és hagyjátok ott azt a tábor, mely a ti jóhiszeműségetekkel visszaélve, oly utakra vezet benneteket, melynek a végén a nektek is szívügyeteket jelentő orthodoxia megszűnése áll.”

Ha a Mizráchi „szigorú Tafkaid”-okat is ad ki, mi elvárjuk összes orthodox chávérjainktól — és ezek közé számíthatunk a megfélemlített mizráchistákat is, — hogy nem ennek a Tafkaidnak, hanem annak a Tafkaidnak fognak engedelmessé válni, melyet a Chaszam Szofer és tanítványai adtak ki és melynek jegyében nyugodtan mondhatjuk: „Az Örökkévaló veletek van, ne féljétek.”

Merkáz Agudat Jisraél.

Templomi hangverseny Budán

A budai hitközség templomi és iskolai javára templomi hangversenyt rendezett a látványos zsinagógában. Különös érzés volt belépni ebbe a gyönyörű templomba, amelynek berendezésél tönkretette, ablakait összetörte, falait eléktelezítette a zsidók ellen vívott külön háború és az ostrom.

Benoschofsky Imre főrabbi költői szépségű megnyitóbeszédében idézte azt a megkapó aggadt, hogy „Isten a világot a dal kedvéért teremtette”, tehát nem azért, ami alantas és rossz, hanem azért, ami szép az életben. Beszélt az áhitatok rokonságáról: a szépség, a templom és a cselekedetek áhitatáról. Mind a három egyesült most — mondotta — és mi lélekben gazdagabban megyünk majd innen el, de ebből a hangversenyből padok lesznek, templomi padok és iskolapadok. Az utóbbi talán még fontosabb, mert csak — ha az iskolapadok megletnek, akkor van remény, hogy később a templompadok sem lesznek üresek.

A megilletődött csendben, amely a beszédet követte, Nemes Zoltán szépszerű, lényesen csengő hangja szólalt meg. A kadidisz gyönyörű melódiája (Rauel) és a 114. zsoltár újjongása (Bloch) egyként rezonanciát keltett a közönségben. Radnai Gábor biztos technikájú, gazdagárnyalású hegedűjátéka kihozta Achron és Bloch héber melódiáinak teljes érzelmi bőségét. A nagytehetségű Gódry Káti: Mozart Hallelujájával keltett mély meghatódást, Händel: Saul c. oratóriumából Dénes Vera gondolkodásával pedig igazi templomi áhitatot. Kelen Hugó Chászid dallamok c. elhúzd népdalokra írt fenséges kompozíciójával ugyancsak Dénes Vera és Kelen Rózi pompás tudással excellált. Kálmán Oszkár hatalmas erejű hangján Haydn és Händel-áriák töltötték be a tágas templont igen nagy hatást keltve. Ungár Imre zongorajátéka következett azzal a teljes elmélyedéssel, meglepő érzelmi skálával, gazdag és árnyalatos kifejezéssel és azzal az áhitattal, amelyet csak Ungár művésze és a hely hangulata együtt eredményezhet. Főünnepi melódiák zárták az estet: az Unesane Jankef megrendítő imáját nagy erővel és kifejező készséggel adta elő a budai hitközség vegyeskara, Sirota Sándor főkantor nagyszerű, művészi és mégis templomian emelkedett énekével és Kálmán Oszkár szólójával. A zongorakíséretet végig kitűnően látta el Reiner Károly, a harmóniumon Alpár János kísérte a templomi számot, a kart Alpár Ignác vezényelte.

Dr. Klein Miklós rabbi remekbekészült néhány szavas záróbeszéd mellő és emelkedett akkorddal fejezte be a szép és egész színvonalában előkelő koncertet.

Mártírok emlékünnepele Kiskunfélegyházán

Kiskunfélegyházán jun. 15-én a Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetsége helyi csoportjának rendezésében nagyszabású ünnepelsorozat volt a mártírok emlékének megörökítésére. Az ünnepségeken a környékbeli városok és községek kiküldöttéi és a Szövetség központjából Pór Dezső és dr. Dániel Miklós alelnökök, a tábori lelkészek részéről dr. Morgenstern Benő százados-lelkész vettek részt.

Az ünnepségeket a még most is romos állapotban lévő templomban istentisztelet vezette be. Itt dr. Morgenstern Benő tartott meghatározó emlékbeszédet és mondott kadist az elhurcoltakért.

Ezután a város képviselőtestületi gyűlése követelte a városháza nagyteremében. Juhász Kálmán polgármester megrázó elnöki megnyitóbeszéd után Pór Dezső szövetségi kiküldött tartott nagyszerű beszédet.

Dr. Kovács Géza városi főügyész a Szociáldemokrata, Szabó János a Kisgazda, Cseh László a Kommunista Párt, Papp Mihály a Parasztpárt, dr. Borda Lajos a Polgári Demokrata Párt, Farsang Péter a Szakszervezetek nevében tette hűtelt, amellyel, hogy ebben a városban soha többé nem engednek faji vagy vallási alapon éket verni az emberek közé. Végül Breier Nándor hitközségi elnök megrázó szavakkal ecsettelt az elhurcoltak szenvedéseit.

A gyűlésről a tömeg zárt sorokban vonult a római katolikus iskola elé a mártírok emléktáblájának leleplezése céljából. A tábla ez iskola falán van elhelyezve, amely iskola volt a városban az elhurcoltak utolsó állomása.

Bálint László, a helyi szervezet nevében nyitotta meg az ünnepélyt, majd dr. Fisch Lipót a környék maradt zsidósága nevében átadta a táblát a város polgármesterének. Ezután dr. Morgenstern Benő hosszabb beszédben avatta fel az emléktáblát. Dr. Dániel Miklós tartotta meg ezután a Szövetség nevében emlékbeszédet, rámutatva arra, hogy ez az emléktábla lesz az a szimbolikus sír, ahová fájdalukat enyhíteni jöhetnek mindazok, akiknek még az sem adatott meg, hogy hozzátartozóik nyughelyét ismerjék. Juhász Kálmán polgármester vette át a város gondozásába az emléktáblát, majd a pártok kiküldöttjei helyezték el koszorúikat a hatóságok és a város képviselőivel együtt.

A közönség ezután a Szövetség helyiségében Gross Elemér lajtársat ünnepelte, aki egymagában 150 munkaszolgálatost mentett meg, rejtett el vagy szétterített meg a deportálás elől.

JOBH NQ magányos urhoz bázezo főnökek esetleg vidékre is elmennek. Öv, Székely Jenőné, Jóni tér 14. IV. 2.

PARÓKÁK, PÓTRÉSZEK

békebeli minőségben, művészi kivitelben

ALTSCHÜLER E.

HAJMÜTERMÉBEN

BUDAPEST, VII., CSÁNYI-UTCA 12

UTLEVÉL

GYORSFÉNYKÉP PÁRISI
3 drb. 15.— NAGY
5 drb. 20.— ARUHÁZ

Kérelem a hadifogságban levő munkaszolgálatosok hozzátartozóihoz

A Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetsége felkéri a hadifogságban lévő munkaszolgálatosok hozzátartozóit (tekintet nélkül arra, hogy az illető van-e hír vagy sem), hogy az e célra készített nyilvántartási lapon a fogságból várt bajlars személyi adatait közöljék.

Az adatokra a Szövetségnek azért van szüksége, hogy a folyamatosan hazatérő musz. hadifoglyok az őket váró hozzátartozók keresése nélkül, a már nyilvántartott címre azonnal utba indulhassanak.

A nyilvántartás egyben lehetőséget ad arra, hogy a hazatérő bajlarsak adatait a még kinumaradóakra vonatkozólag az érdekelt hozzátartozóknál azonnal közölhessük.

Az egységes nyilvántartást biztosító lapok a Szövetség központi irodájában (Budapest, VI. Bajcsy Zsilinszky-ut 5.) d. e. 9-11 óra között kaphatók.

*

Azokkal a hírszélkesekkel kapcsolatban, melyek szerint a hitközség vezetősége és a Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetsége izraelita hitfelekezethez tartozó tagjai között a jó viszony megromlott volna, szerkesztőségünk kérdést intézett a hitközség illetékes tisztségéhez. Innen nyert értesülésünk szerint a hitközség vezetősége és a Munkaszolgálatosok Országos Antifasiszta Szövetsége izraelita hitfelekezeti tagjai között zavartalan jó viszony áll fenn.

DEGOB információs osztálya (Bethlen-tér 2. l. em. 36.) közleményei:

Mindazoknak, akiknek hozzátartozói a hillerslebeni temetőben vannak elhunytak, a sírhelyekről készséggel nyújt felvilágosítást a Hillerslebenből most hazatért Schwarz Tiborné, Debrecen, Bethlen-u. 24.

HETI 3 DÉLELŐTT TAKARITANA vagy gyermekkel foglalkozni igen jó hárból való (perfekt német is) 58 éves asszony. (Eseleg ebéd nélkül.) Stoppokást, foltozást is vállal. „Gondos munka” jellege Teréz-körút 17. Trafik.

EGYEDÜL MARADT középkorú ur-asszony reggeltől d. u. 4 óráig 1 éves kortól gyermek gondozását vállalja. „Urúhá” jellege.

DEPORTÁLÁSBÓL vissza nem tért kőfaragó mester, 50 esztendeje fennálló sírkötelepe Pest-környékén mai napig üzemből, átadó. „Sirközem” jellegére a hirdetőbe.

Nyilatkozat

A Zsidó Helyreállítási Alap végleges munkatervének elkészítéséhez a Magyar Cionista Szövetség kérdőíveket osztogat és ezek mellé a hitközségi választási agitációs röplapjait adja.

Tévedések elkerülése végett és mert a fenti kérdőív azt a látszatot keltheti, mintha a Zsidó Helyreállítási Alap munkatervének elkészítése a Magyar Cionista Szövetség kizárólagos feladata volna, vagy, mintha egy ilyen terv még nem lenne készen, figyelmeztetek mindenkit, hogy a Zsidó Helyreállítási Alap első feladata az őt megillető vagyontörvény

megszerzése és csak azután kerülhet sor annak mikénti felhasználásának eldöntésére. Ez viszont a Zsidó Helyreállítási Alap Intéző Bizottságának feladata. A Magyar Cionista Szövetség kérdőíveivel csak az igények értelmetlen felfokozását és a nem kellően tájékozottak megzavarását eredményezheti, éppen úgy, mint ahogy a Szent Kereszt és a Jó Pásztor szervezetek felhívása is idő előtti volt és nem a Zsidó Helyreállítási Alap érdekét szolgálta.

STÖCKLER LAJOS

a Zsidó Helyreállítási Alap elnöke.

Traunstein-ban (Salzburg közelében tartózkodnak) Palesztinába készülnek:

Boros Magda, Eger, kb. 25 éves, kozmetikusnő.

Deutsch Anna, Erőmhályfalva, kb. 28 éves.

Fischer Gyula, Beszterce, kb. 48 éves.

Friedmann Béla, Kőzdívásrhely, kb. 51 éves.

A Magyarországi Zsidók Deportálakat gondozó Országos Bizottsága információs osztálya (Budapest, Bethlen-tér 2.) közlése szerint a fentiek jól vannak, egészségesek.

Samu László, Kolozsvár, kb. 46 éves.

Tannenbaum Gyula, Nagyvárad, kb. 47 éves.

Vermes Béla, Dics, kb. 38 éves.

Az első tiszta zsidó-legénységű hajó

A 3000 tonnás Kedmah az első óceánjáró hajó, amelynek legénysége csupa zsidóból áll, első útját júliusban teszi meg, amikor Londonból 90 főnyi személyzetével, 250 utasával Palesztinába megy. Első útja után Haifa és Marseille között közlekedik majd.

A teher- és személyszállításra berendezett Kedmah az elsője azoknak a zsidó-legénységű hajóknak, amelyek a palesztinai árukat az egész világra elszállítják majd. A 250.000 font sterling alaptőkével rendelkező Palesztinai Hajóstársaság, a Kad-

mah tulajdonosa, hat hajót akar építtetni. A társaság mögött a zsidó ügyvétség és a palesztinai szakszervezeti szövetség áll.

A legénységet a zsidó tengerészeti ligából toborozták, amelynek Haitában tengerészeti iskolája, a Themzo folyón pedig kiképzőhajója van. A zsidó tengerészek nemzetiségi különbözősége bizonyos nehézségeket okoz, mert Európa minden országából valók vannak közöttük.

KERESEK szoba konyhás lakást, jólvezető csendes helyen. Bútorom van. Konyha esetleg közös lehet, orthodox helyen. Levélbeni ajánlatok FRIED IGNACNEHOZ, Mexicó-ut. 58.

Orth. kóser kétszersült

mindennemű pék- és cukrászsütemények

WEISZ MÓR DOB-UTCA 22

WEISZ CUKRÁSZDÁBAN reggel teljes ételek, fagyalt ismét kapható.

ÓRÁT, ÉKSZERT NEUFELDTŐL

csak Rákóczi-ut 8/a.

SIRKŐ PFEIFER és HESZKI
Somogyi Béla-ut 3/c.

ÜZEM ÜZLET HELYISÉGET

FELLNER KÖZVETÍT

SZENT ISTVÁN-KÖRUT 30

(Marx-térnél Telefon: 129-792)

PAPIR, IRÓSZER

üzleti könyvek, kartotékok, amerikai naplók és átiró könyvek.

Weinberger és Fejérmé, VI. Deák-tér 6. (Anker palota). Tel.: 426-613.

Gyermekágy, nyugágy, bicikli, roller legolcsóbban VICA-nál

Nagyatádi Szobák-utca 50

Varrógépek

ipari és háztartási célra. Kőcsészés, javítóműhely.

GYERMEKKOCSIK

nagy választékban, Pachrach, Dohány-u. 68. Tel.: 222-687.

ELFESTETT BETEG HAJÁT

speciális eljárással gyógyítja

RENCZES hajfestőmester

VI. Csengery-utca 84.

Tiszta

utcai szoba

fürdőszoba használattal, külön bejárattal, urnak kiadó. Dembinszky-utca harmadik, II. 11.

Mit hoz Önnek az 1947/48. év?

Hírnev asztrológus mindenre kiterjedő horoszkopját elkészíti pontos születési dátum és 10 Ft befizetéssel. Ezenkívül postán is fogad egész nap. ALBERTI ASZTROLÓGUS, V. (Vesegrádi) Kiss József-ut. 17. I. em. 5.

TALESZ, T'FILIN

mezusa, etesz, megile és héber könyvek VÉTEL, ELADÁS, JAVÍTÁS. Járuléktalan készítését vállalom. UNGAR MÓR. Király-utca 17. Kapu alatt vagy I. emelet 4.

Üveges munkát vállalok

hatósági áron Szécsényi VII., Bethlen Gábor-utca 7. Julius 1-28-ig zárva. Tel.: 224-288.

ILLATSZER vagy FESTÉKÜZLET? BEN kiadó segítője lenne 48 éves egyedülálló férő szerény díjazásért. „Kurrekt” jellegre.

Hirek Palesztináról

1947 nyara: a világ zsidóságának összefogása
Erec Jisrael érdekében

Közeledik az Erec Jisraelért folytatott küzdelem döntő szakasza. E küzdelem kétségtelenül az elkövetkező hónapokban elsősorban politikai és diplomáciai eszközökkel folyik majd, de ezzel párhuzamosan történik a gyakorlati küzdelem is: a minden eszközzel keresztül vitt alijah. Politikai téren, hatalmas interkontinentális zsidó demonstráció készül Erec érdekében. A Jewish Agency előkészítő tárgyalásairól eredményes hírek jönnek. E tárgyalások — amelyek a galut minden országában élő zsidó vezetőkkel folynak, azt célozzák, hogy július hó folyamán minden ország zsidósága egyöntetűen írásos beadványt juttasson el a Ténymegállapító Bizottsághoz a zsidó Palesztina érdekében. Ennek az akciónak az első szakasza már le is bonyolódott. A most Jeruzsálembé érkezett Uno Bizottság 200.728 drb. egyenként aláírt levelet kapott a D. P. táborokból. A levelek irói egyöntetűen Palesztinába vándorlásuknak lehetővé tételét kérték a Ténymegállapító Bizottságtól. Minthogy a Bizottság szinte teljes egészében Palesztinát illetően stratégiai és gazdasági szempontból érdektelen államok képviselőiből áll, a nemzetközi sajtóközvetlemény valószínű objektív szellemű határozatokat vár. Eppen ezért gyakorolhat nagy hatást és jelenthet meggyőző erejű érvelt a világ zsidóságának talán most először megteremtődő egysége. A poli-

tikai harc kimenetelétől függetlenül — minden eshetőségre felkészülve — a zsidó országfoglalás megy tovább. Palesztina parlajaihoz egyre több hajó érkezik. Minthogy néhány hónap múlva évtizedeket meghatározó döntések születnek, a nyár folyamán — mindenestre még a döntések előtt — olyan tömegű bevándorlási hullám jut el az Országba, amilyent a palesztinai partok még nem láttak — jelentette ki Mose Schapiro, a Jewish Agency bevándorlási osztályának vezetője. „Engedéllyel, vagy engedély nélkül, a hajók özönlenni fognak és semmilyen intézkedéssel nem lehet majd azokat feltartóztatni.” Vannak már jelentések arról, hogy a brit flotta nehéz egységei nehezen állják meg a helyüket, az apró és éppen ezért fürge, majdnem láthatatlan kis „zsidó hajókkal” szemben. Szinte szánalmasan hat Öfelsége Kormányának szünni nem akaró diplomáciai kísérletezése a bevándorlás feltartóztatása érdekében. Az Uno döntéseinek érvényességét kétségbevonó Anglia ezúttal Trygve Lie-hez fordult: hívja fel az egyes államokat, hogy az Uno döntéséig ne engedjenek kikötőikből kivándorlást és ne adjanak el a zsidóknak hajókat. Trygve Lie közvetítette a tagállamokhoz a körlevelet, ami ellen a Jewish Agency hatásköri túllépés és illetéktenség címén hivatalosan tiltakozott.

Az Uno Bizottság ügyrendi határozatai:

közvetlenül Palesztinába indulása előtt a Ténymegállapító Bizottság elhatározta, hogy szívesen fogadja, ha a mandátarius hatalom, az Arab Főtanács és a Jewish Agency összekötő tiszteket küldenek a Bizottsághoz. Ezek az összekötő tisztek mindenben a Bizottság rendelkezése aláznak és szükség esetén azonnali, gyors felvilágosítást adhatnak. Saját elhatározásukból is közölhetnek a Bizottsággal adatokat. 2. A Bizottság saját elhatározásából bármilyen szervez, kormányt, vagy egyént felkérhet szóbeli, vagy írásbeli tanúságtételre. 3. Meghallgatást kérő szervek kér-

vényekben jelöljék meg, milyen kapcsolatban állnak Palesztina lakosságával, illetve annak egyes rétegeivel. A Bizottság albizottságának javaslata alapján dönt a kérvényező szóbeli vagy írásbeli meghallgatásáról. 4. A Bizottság jeruzsálemi munkája folyamán fog dönteni a németországi D. P. táborok meglátogatásáról. A jelentős zsidó szervek már teljesen felkészültek az Uno Bizottság előtti megjelenésre. A legközelebbiből érintett Jisuv álláspontját, a Vaad-Leumi felkérésére, Weizmann professzor fogja ismertetni a Bizottság előtt.

Belső arab ellentét a Ténymegállapító Bizottság fogadásával kapcsolatban

Beszámoltunk már arról, a rendkívüli Uno-ülés cionista sikereinek következtében az arabok idegenkedéssel fogadják a Ténymegállapító Bizottságot. Az Arab Liga politikai bizottsága Kairóban ülésezett egy esetleges bojkott ügyében, de minthogy a Liga az Uno tagállamai közé tartozó arab államokból áll, nem mertek az Uno

bizottságot megtagadó intézkedést hozni és az ülés így döntés nélkül szétoszlott. Ezzel szemben a felelőtlenséget semmi és senki által nem korlátozott Palesztina Arab Főtanács bejelentette, hogy bojkottálni fogja a Ténymegállapító Bizottságot. A Főtanács megtiltja minden arabnak — ideértve az újságírókat is —, hogy a Bizottság

bármelyik ülésén megjelenjen, vagy akár írásos nyilatkozatot is adjon. Arabok nem mehetnek el — a bojkollrendelet szerint — a Bizottság által vagy annak tiszteletére adandó társadalmi összejövetelekre és ünnepekre sem. Tiltakozása demonstrálására a palesztinai arabság június 16-án általános sztrájkot rendezett. Zárva maradtak ezen a napon az arab gyárak, üzletek, hivatalok és iskolák. A palesztinai arabok e magatartásukkal a Jewish Agencynek a londoni kerekasztal konferenciától való távolmaradását utánozzák, abból a célból, hogy az Uno Bizottság is olyan eredménytelen legyen, mint a londoni tárgyalás volt. Az arabok azonban elfelejtik, hogy Londonban három tárgyaló fél közül egyiknek a távolmaradása valóban sikertelenné tette a konferenciát, most azonban az Unoha tömörült egész világ tanácskozik és ennek eredményességét nem befolyásolhatja az Arab Főtanács távolmaradása, különösen akkor nem, amikor maguk az arab államok sem egységesek ebben a kérdésben.

Afrikai zsidók az új „illegális” bevándorlók között

A cionista álláspont mindig a zsidó sors egységét hirdette és éppen ezért tiltakozott az ellen, hogy egyes szervezetek, vagy akár kormányok is a Palesztina problémát a németországi D. P. táborok problémájává csökkentik le. A cionista nézet helyességét igazolta most a „Jehuda Halevi” illegális hajó is. E hajó utasai nem Európa megmaradtjából, nem a D. P. táborok lakói közül kerültek ki, hanem az Észak-Afrikai országokból jöttek, olyan országokból, ahol a Második Templom pusztulása óta szinte megszakítás nélkül laknak. Ezek a zsidók — bár tudták, hogy kényelmetlen lesz az utazás és néhány hónapi ciprusi deportálás vár rájuk, mégis hajóra szálltak, mert életüket érezték veszélyeztetve kettezeréves házaikban. A „Jehuda Halevi” utasai a világ közvéleményének a figyelmét felhívják az arab államokban élő zsidóság veszélyes helyzetére. Az angolok által létrehozott Arab Liga befolyása és propagandája következtében Tripolisban és

Kairóban program volt, Szíriában és Irakban üldözik a cionistákat és általában mindeütt fenyegető veszély veszi körül a zsidókat. Az arab államokban félmillió zsidó él, akiknek alijah problémája — az ereci lapok egyöntetűen mutatnak rá erre — semmiben sem különbözik az európai D. P. táborok alijah szükségletétől. Így a bevándorlásnak csupán egy kétszázszázres emelése semmi esetre sem jelent megoldást. Ezt csakis a teljes cionista program megvalósítása: a Zsidó Állam és a korlátozásmentes bevándorlás lehetővé tétele hozhatja meg

Uj telepek

Erecből a napi sajtó — már 2 év óta — csak akkor közöl tudósítást, ha onnan a „terroristák” újságzenzációt jelentő híreit jelentheti. Pedig minden gazdasági és katonai nehézségek ellenére a Jisuv tovább épül. És ez a vigasztaló a galut zsidósága számára is, mert ez nemcsak az ország gazdagodását jelenti, hanem bizonyítéka egy új, munkásellenű zsidó társadalom kifejlődésének is. 1946 októbere óta 24 új telep alakult és most arról érkezett jelentés, hogy a Ténymegállapító Bizottság munkájának a megkezdési időpontjában — nyilván nem utolsósorban a Bizottság meggyőzése érdekében — egyszerre 14 új kolónia alakult Erec különböző pontjain. A palesztinai kormányzat magatartására jellemző, hogy egyelőre — minden indoklás nélkül — megtagadta a negyvi vízvezetékhalózat további kiépítésének engedélyezését, annak ellenére, hogy ezt az ottlakó arab törzsek is kérték, mert így a zsidó telepesek jóvoltából ők is vízhez juthatnának. A vízvezetékhalózat a Negevben eddig 36 mérföld hosszú és a közeli kolóniák vízszükségletét elégíti ki.

A Héber Egyetem is állandóan fejlődik. Most már teljesen bizonyosra vehető, hogy 1948 őszén megnyílik az orvosi fakultás. Az Egyetem elhatározta, hogy külön egyetemi városrészt épít Kirjat Jehuda néven. (Dr. Jehuda Magnes professzor 70. születésnapja tiszteletére.) Itt laknak majd az Egyetem tanárai, tisztviselői, diákjai és munkásai családjaikkal.

(GELLÉRT)

A MAGYAR CIONISTA SZÖVETSÉG MIZRACHI NŐI TAGOZATA

június 21-én, kedden délután 5 órakor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében jótékony célú előadást rendez.

TILIA PODOLSKAJA

különleges műsorral lép fel.

Jegyek kaphatók: Fülöp jegyiroda, Andrássy-út 9, New-York hirdetőiroda, Erzsébet krt. 9. és a Mizrach központi irodájában, Laudon-u. 3.

CIÁNOZ MEZEI VACUUM Vil., Akácfa-
takarít. Radiroz utca 62. Tel. 221-895

Ujpesten elhunytak hozzátartozóit keresik

Az újpesti izraelita temetőben 1944 július és november havában elpusztult hitvespárok, mint ismeretlen halottak, tömegsírban temették el. Az eltemetettek egy részének halottvámszámla bizonyítványa most előkerült. Ebből a következő adatok állapíthatók meg:

Spitzer Bertla, kereskedő, lakás Ujpest, Károlyi-u. 22., 48 éves, pécsi születésű, meghalt 1944 július 2.
Berger Arnold, lakás Ujpest, Honvéd-u. 2., 69 éves, meghalt 1944 július 2.
Gyarmati Mayer, lakás Ujpest, Váci-ut. 11., 60 éves, meghalt 1944 június 30.

Pürst Beláné, Pollák Irén, htb., lakás Ujpest, Timódy-u. 39., szül. 1894, meghalt 1944 június 30.

Abraham Salamon, elhagyott, lakás Ujpest, Pinter J.-u. 28., született Lembergen, 91 éves, meghalt 1944 június 23.

Egel Ilés, kereskedő, lakás Zenta, született Zenta, 26 éves, meghalt 1944 október 14.

eNuviert Mihály, musz., alhízt., lakás Bp., Tatra-u. 26., 42 éves, szül. Bp., meghalt 1944 október 31.

Holer József, kegyűs s., lakás Bp., Doboz-ut. 15., született Bp., 32 éves, meghalt 1944 november 4.

Gál Pál, musz., tisztviselő, lakás Pestszentpéter-szék., Alföld-ut. szül. Vízrágyosvágy Torda, 40 éves, meghalt 1944 november 8.

Dénes Károly, musz., nyug. öngy., lakás Bp., Szendrői-ut. 19., szül. Bp., 70 éves, meghalt 1944 október 31.

Daszál Rezső, kereskedő, lakás Hajdunás, született Balmaz, 45 éves, meghalt 1944 november 8.

Krausz Sándor, musz., bányamunkás, lakás Szászvár, szül. Szászvár, 31 éves, meghalt 1944 november 12.
Nemes Sándor, cca 40-45 éves, meghalt 1944 november 16.

Waresler Imre, lakás Bp., szül. Dunapataj, 50 éves, meghalt 1944 november 16.

Dr. Sebestyén Jenő, szül. Estergom, 65 éves, meghalt 1944 november 16.

Waresler Imréné, Heres Erzsébet, htb., lakás Bp., szül. Kismárc, 44 éves, meghalt 1944 november 24.

Vajda Ede, lakás Bp., Szt. István-ut. 4., szül. Bp., 71 éves, meghalt 1944 november 4.

Waresler Endre, gimn. tanár, lakás Bp., 16 éves, meghalt 1944 november 24.

Felhívjuk a felsoroltak hozzátartozóit, hogy irodánkban Ujpest, Beniczky-u. 8. szám alatt jelentkezzenek.

A Pesti Chevra Kadisa előjárósága és kórházi bizottsága mely megilletődéssel jelenti, hogy

Dr. Fuchs Dénes

egyetemi magtanár ur a Szeretlekkórház igazgató-főorvosa

hosszas betegség után, nemes életének 61-ik évében elhalálozott.

A megdöbbentő nagy tudással, odaadó szeretettel és lelkesedéssel szolgálta Szeretlekkórházunkat és benne az emberszeretet szent ügyét.

A megholdogult F. hó 19-én, esütőrlökön d. u. 2 órakor fogjuk a rákoskeresztúri izr. temetőben örök nyugalomra helyezni.

Legyen áldott emlékezet!

LAPZÁRTAKOR ÉRKEZETT

Június 17-én Debrecenbe érkezett musz. hadifoglyok névsora

Schwarcz Miklós, 1915, Miskolc.

Schiffer Jenő, 1912, Nyiregyháza.

Berkovits Rudolf, 1916, Bp.

Spitzer Ferenc, 1910, Keszthely.

Silberman Károly, 1908, Bp.

Schlesinger Jenő, 1909, Bp.

Leitner Mihály, 1915, Bp.

Kohn Jenő, 1901, Bonyhád.

Schwartz Géza, 1909, Eger.

Rosenfeld Sándor, 1915, Eger.

Feleki István, 1918, Bp.

Rosenthal Imre, 1914, Szombathely.

Meisinger László, 1913, Bp.

Spielman Pál, 1913, Szombathely.

Maus Jakab, 1895, Budapest.

Szöllősi György, 1915, Nyiregyháza.

Lichter László, 1909, Bp.

Friedler István, 1922, Bp.

Dr. Hajdu Gábor, 1912, Bp.

Dr. Rippner István, 1909, Bp.

Fogel Imre, 1910, Szombathely.

Stein Miklós, 1909, Budapest.

Schlesinger Béla, 1912, Bpest.

Arnold Salamon, Budapest.

Bachrach György, Budapest.

Blau Antal, Biharnagybajom.

Benedek László, Szombathely.

Drucker József, Onga.

Drucker Miksa, Miskolc.

Gertner Dezső, Selyp.

Guttentag Lajos, Vadászcsa.

Grünbaum László, Füzesabony.

Gultmann Miklós, Csanád.

Horovitz Jenő, Ujfehértó.

Kellner Ferenc, Gyömrő.

Klein Sándor, Szarvas.

Klein Sándor, Mezőkövesd.

Kohn Sándor, Mezőkeresztes.

Neumann Jenő, Zirc.

Stern József, Pápa.

Singer Sándor, Veszprém.

Schuchmann István, Keszthely.

Steier Sándor, Kapuvár.

Rónai György, Miskolc.

Goldberger Kálmán, Forrócsencs.

Weisz Hugó, Budapest.

Welsz László, Forrócsencs.

Hegedűs Emil, Budapest.

Kupferstein Izrael, Hajdunás.

Iekovits Elemér, Barabás.

Müncher József, Budapest.

Zimmermann Manó, Szerencs.

Schein Sándor, Budapest.

Kasser Jenő, Budapest.

Braun Antal, Tyukod.

Knöfler Géza, Mezőkövesd.

Meldinger József, Biharke-

resztles.

Láng Imre, Túrjo.

Lówy Miklós, Porcsalma.

Krausz Sándor, Kántorjánosi.

Sámuel Zoltán, 1917, Bpest.

Pataki Ferenc, 1921, Dombóvár.

Kohn Miksa, 1922, Budapest.

Az Amerikai Egyesült Államok Követsége

a következő levelet küldte a Magyarországi Izraeliták Országos Irodájának:

Uram!

Megkaptam az Önök 1947 május 29-i levelét, melyben értesítik az amerikai követséget, hogy a Győri Izraelita Hitközség emlékművet emel azon tagjai emlékére, akik a háború alatt deportációt és tragikus sorsot szenvedtek. Ez az emlékmű, mint írják, június 15-én lesz leleplezve a Győri Izraelita Hitközség és a Magyarországi Izraeliták Országos Irodája által a Magyar Köztársaság elnökének jelenlétében.

Önök voltak szívesek meghívni az amerikai követséget, hogy képviseltesse magát. Valóban halás vagyok Önöknek, hogy értesítette arról az óhajukról, hogy az Egyesült Államok kormányának egy képviselője jelen legyen a leleplezésnél. Tudatában vagyok annak, hogy ez milyen meghatározó szertartás lesz és nagyon sajnálom, hogy nem tudok elutazni Budapestre az időpontban és jelenlétemmel kifejezni a hódolatnak azt az aktu-

sát, amelyben mindazonáltal a legösszintebben óhajtok együtt lenni az Országos Iroda és a Győri Izraelita Hitközség tagjaival együtt.

Mély tisztelettel kifejezésével a hitközség 6000 tagja iránt, akik valóban életüket adták a béke és az igazság ügyében, maradok őszinte híve

DONALD F. BIGALOW
amerikai ideiglenes ügyvivő

1306 zsidó tanuló a moszkvai egyetemen

Az UMEY párisi tanácskozásán résztvettek a különböző külföldi zsidó diákszervezetek delegátusai is. A boroszlói zsidó diákok egyesülésének 190 tagja van. Krakóban 30, Lodzban 200 tagu a zsidó diákok szövetsége. Varsóban újabb és újabb zsidó hallgatók iratkoznak be az egyetemre. A moszkvai egyetemen 1306 zsidó tanuló. Ezek közül 11 megkapta a „Szovjetunió hőse” címet és 20 részesül a Sztálin-ösztöndíjban. Jugoszláviában az egyetemi hallgatók száma 2000-ről 117-re esökkent, hiszen a németek a zsidó fiatalságot elpusztították.

SIREMLÉKEK EICHBAUM MÓR és FIA
V., Rudolf-tér 3. (Margit-hídnál)
Szombaton zárvá

A gyulai izr. hitközség az Auschwitzba elhurcolt deportáltak és a munkaszolgálatban elhunytak emlékére állított

EMLEKMŰVET

a gyulai izraelita temetőben 1947. június 29.-én d. e. 1/11 órakor felavatja

A hozzátartozókkal ezután is értesíti a Gyulai Hitközség.

MEGJELENT!

Ismerje meg a zsidóság igaz arcát!

Kardos László:

Héber költők Antológiája

Ára 20 Ft.

Kapható minden könyvkereskedésben és FISCHER SÁNDORNÁL, V., Bajcsy Zsilinszky-ut. 58.

GYOMORÉGÉS, ÉMELYGÉS,

fellépnek bő ételek után, nehéz, fűszeres ételek, túlzott szeszgyasztásnál, erős dohányzásnál a gyomorirritáció rendeltetéses orvosi kezelése, illetve a túlsúlyos gyomorsav. következtében. Ez kezdetben irritálja a gyomorfalat, később gyomorfekélyt is előidézhethet. Mindezek megelőzése ajánlatos. Az OMA gyomormész leküli a fölös savakat, elmulasztja azonnai a gyomorfekélyt, émelygést. Kérdezze meg orvosát. Az OMA gyomormész minden gyógyszerárban, kapható. Főraktár: Hunnia Gyógyszerár, Budapest, VII., Erzsébet-körút 56. szám.

Székel Emil ékszerész 26

Brilláns, ékszer, arany, ezüst, órák, ves, csaták és elad.

Jólszámoló gyors- és gépiró, számlázó fiatal szombattartó

tisztviselő

elhelyezkedhet nagyvállalatnál „Heti 5 munkanap” jellegű Propaganda hirdetőbe, Teréz-körút 50.

HASKÓ mérnök CIÁNOZ

TELEFON: 222-223

Bútorciánózás gázkamrában.

Háromszemélyes

családhoz komoly

mindenes főzőnő

felvétetik Dr. Geyer, Váci-ut. 6. Jelentkezés pénteken 10-11-ig

Nyaralni

szándékozó néhány személynek bőséges kóser ellátást lakással adnak. Adler Izidor, Nógrád-berec. Érdeklődni is lehet Márkusnál, Bp., Király-u. 11.

HIREK

— Orthodox vallásos félóra a Rádióban. Rosenbaum Pinchász, kisvárdai főrabbi, június 24-én, kedden reggel beszél a Rádióban a zsidó vallásos félóra keretében. Közreműködik Fisch Jenő, a Kazinczy-utcai templom főkántora és énekkara.

— Tanévzáró istentisztelet az óbudai hitközség templomában. Pénteken este a főváros képviselőjének, az óbudai iskolák igazgatóinak és tanárainak, a hitközség vezetőinek jelenlétében az óbudai zsidó templomban ünnepélyes tanévzáró istentisztelet volt, amelyen beszédet mondottak: Szirtes László tanár, dr. Neumann József főrabbi, Spatz Nándor hitközségi elnök. Az istentiszteletet megelőzően a fővárosi iskolák zsidó tanulóinak első nyilvános hitvizsgáját tartották meg, amelyen dr. Benoschofszky Imre budai főrabbi elnökölt.

— Meghalt Hubermann. Bronislaw Hubermann, a nagy zsidó hegedűművész 65 éves korában a svájci Veveyben meghalt. Hubermann szervezte meg Erce Izrael zenei életét. Korunk legismertebb és legnépszerűbb hegedűművészei közé tartozott. Egyéniségének és művészetének méltatására vizsátérünk.

— Negyvenéves iskolai találkozó. A budapesti Kereskedelmi Akadémia felső B. osztályát 1906–1907. tanévben végzeltek felkértem, hogy találkozó előkészítése végett közöljék címüket VII., Sip-utca 12., III. em. 40., ügyvezető hivatalában.

— Fénákel Miklós sikere. Mult számunkban jelentettük, hogy a „Zsidó Egység” Hitközségi Pártja hangversenyén Fénákel Miklós, a Csáky-templom főkántora szerepelt. Fénákel főként megérdemelt nagy sikert aratott fellépésével és amint értesülünk, Jehudi Menahin legutóbb meghallgatta és szép jövőt jósolt neki.

— A Szocialista-Cionisták (Iehud-Mapaj) Pártja legközelebbi összejövetelén (június 23. d. u. 6 óra, Fürst S.-u. 21/b.) Jambor Ferenc, a palesztinai nemzetgyűlés tagja ad elő: Antiszemitizmus — marxista szemmel címmel.

— Deportáltak emlékezete. A Rákosszentmihályról és Rákeshgyről elhurcoltak emlékére június 29-én este 7 órakor gyászistentiszteletet tartanak a rákosszentmihályi zsidó templomban. Gyászbeszédet mond Morgenstern Benő főrabbi.

Gróf Györgyöt (Sarkad, Bihar m.), vagy budapesti hozzátartozóit keresi dr. Márton Lajos, Tel-Aviv P. O. B. 6. Palesztina.

— A Gyulai Izraelita Hitközség június 29-én avatja fel 420 vértanújának síremlékét.

A „ZSIDÓ EGYSEG” DEMOKRATIKUS HITKÖZSÉGI PÁRT

1947 június 22-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor
a Zeneművészeti Főiskola nagytermében

(VI., Liszt Ferenc-tér)

nagygyűlést

tart, melynek tárgya

a PESTI IZR. HITKÖZSÉG RÉSZLETES MUNKATERVÉNEK ISMERTETÉSE

Elmondja:

STÖCKLER LAJOS

Zsidó testvér jöjj el! Várunk! A pesti zsidóság jövőjének biztosítása érdekében számítunk jelenlétedre és hathatós segítségedre

Belépőjegyek a Központi Irodában VI., Erzsébet krt. 56. és az egyes körzeti pártirodákban mérsékelt számban igényelhetők

— Házasság. Sziklai (Steiner) Miklós, Salgótarján—Budapest és Erlschmann Margit, a „Joint” tisztviselője, Sopron—Budapest, vasárnap, e hó 22-én 1 órakor tartják esküvőjüket a Kazinczy-utcai izraelita templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

Löwy Károly, a Rumbach-utcai templom főkántora és Weisz Magda június 22-én déli 1 órakor a Rumbach-utcai templomban házasságot kötnek.

— Zsidók és keresztények tragikus helyzete az arab országokban. Az arabok és a zsidók közötti viszonyt az európai zsidóság általában hajlandó Palesztinára leszüikíteni, s egyáltalán nincs tájékozva arról a helyzetről, amelyben az a 800 ezer zsidó van, akik az arab országokban, Jemenben, Irákban, Libanonban élnek. Ezeknek a zsidóknak szomorú helyzetéről tartott előadást az Iehud-Mapaj hétfői pártnapján Mose Walter. Személyes élményei alapján számolt be arról, hogy ezekben az arab országokban a zsidókat, de általában a többi kisebbségeket is, beleértve a keresztényeket és az örményeket is, a reakciós és fasista arab kormányzatok megdöbbentő módon elnyomják.

— A norvég ellenállás magyar-zsidó hőse. Az Uj Élet

egyik számában közöltük dr. Löwy László riportját a deportált zsidók norvégiai fogadtatásáról. Dr. Löwy László ismert alakja a norvég közéletnek. Nevét először akkor hallották, amikor mint a norvég ellenállási mozgalomnak egyik harcosa, vakmerő cselekedetével ma írvonta a Gestapo figyelmét s árulás révén sikerült is őt elfogni. Dr. Löwy László azonban szinte a csodával határos módon kiszabadult a Gestapo karmaiból és tovább folytatta a német megszállók elleni harcot egészen a felszabadulásig. Haakon norvég király dr. Löwy Lászlót — aki ismert műtörténész is — több ízben kitüntette.

— A bukaresti Jiddisch Színház művészgyűlése f. hó 22-én vasárnap este bucsuzik a budapesti közönségtől. Ez a művészgyűlés a zsidó színjátszás legmagasabb fokát mutatta be itt és sajnáljuk, hogy csak ilyen rövid ideig volt szerencséje a budapesti zsidóságot művészetükkel szórakoztatni.

— A Magyar Cionista Szövetség Mizrahi női tagozata által f. hó 18-ra, a Zeneművészeti Főiskola nagytermébe hirdetett előadást technikai okokból f. hó 24-re, keddre halasztottuk. Ezen estén Tília Podolskaja teljesen új műsorral

fogja a hallgatóságot meglepni. Az előre megváltott jegyek f. hó 24-re érvényesek.

— Svédországba érkeztek. A Ilias budapesti irodája stockholmi társ hivatalától a Mosaiska Församlingen-től most kapott értesítése szerint január, február és április hónapban a következő hét magyarországi személy érkezett Svédországba: Bronner Kurt szül. 1926. márc. 21. Budapest, Burger Sándor 1826. júl. 8., Grünfeld László 1928. máj. 5. Miskolc, Kruszt Imre 1908. szept. 14. Budapest, Mehrel Zoltán 1924. okt. 10. Nagykáta, Rényi Hedvig 1888. jun. 27., Witt György 1930. dec. 8. Ujpest.

— Felkértem azon izraelita ártorvosokat, akik 1945. január havától április haváig Szombathelyen a rendőrség fogdáiban voltak fogva tartva, ahonnan azután Auschwitzba kerültek. Onnan felszabadulva visszakérültek Magyarországra, itt azután Sárváron, felkerestek, mint politikai osztályvezetőt, amikor szintén segítséget kértek hazájukba való visszatérésükhöz, hogy nevüket és lakcímüket tudassák: Horváth Gyula, Sárvár, Deák Ferenc-u. 9. sz. alatti címre.

KOMOLY, intelligens, jómegjelenésű 35 éves, lazias pozíciója lérti be-nő-sülne. Igértbe, úzerbe v. beszonk-ba Házias, fiatal, esinos nek irjenek „Hűség” jel. Teréz-körút 17. lakikba.

Jómegjelenésű

28 éves, komoly fiatalember vagyok, autó- és rokonismeretben 10 éves gyakorlattal rendelkezem (szerelő és kereskedő) némi vagyonnal

benő-sülnek

Gsinos fiatal urileány vagy Musz. özevgy választást várom, „Biztos jövő” jelígre.

FÉRJHEZMENNÉ 50 éves esinos özevgy, budapesti finomlelkű iparos-hoz, kinek lakása van Házirtásom nagyvseze megmaradt Pestkörnyéken 3-lakásos házam van és 15 ezer forint tökével rendelkezem. „MEGER-TŐ JOFELESÉG” jelígre a kiadoba.

Sportkedvelő

gyalogtura, evezés stb., lehet3-leg független, 22—26 éves, esinos, önkritikával bíró budapesti partnert keresek

házasság céljából

jeligére, Boros hirdetőbe, Andrassy-ut 54.

Barátom

38 éves vidéki kereskedő nő-sülne, korban hozzáillő leányt vagy asszonyt keresek. Teljes című levelet „Bizalmat kérek” jelígre Arató hirdetőbe, Erzsébet-krt. 14.

MISKOLC ÉS KÖRNYÉKI TEMETŐKBEN

ledöntött síremlékek felállítását, utánvéseket, új síremlékek és mártíremlékművek készítését vállalja az

EDELSTEIN HERMANN és FIA CÉG
MISKOLC, ZSOLNAI-KAPU 39. — TELEFON: 20-73

Megbízható szerelő sofför

jó működési bizonyítvánnyal felvételük „Szállítványozó” jelígre a kiadóba.

58 ÉVES, pékmester, kereskedő vagyok. Keresem azon házias urinőt, akinek üzletébe be tudnék lépni, némi tőkével rendelkezem. „Feleségem nem lért vissza” jelígre a kiadóba.

Ki venne feleségül

egy középkorú, intelligens, jólelkű asszonyt. „Némi vagyon van” jelígre a kiadóba.

URAIM! Két barátnő keresi feltétlenül intelligens, egzisztenciával bíró 55–65 éves uriember ismeretségi házasság céljából. „Anyagiakról szóval” jelígre a kiadóba.

32 ÉVES egyedülmaradt önálló kereskedő keresi kimonóztan ideális gondolkozású urinót, v. özvegy ismeretségi házasság céljából. „Boldog szeretnék lenni” jelígre a kiadóba.

A VAC HIREI

A wien-i Hakooh 32 sportolója érkezik e héten Budapestre, hogy 22-én, vasárnap délután összejárjanak a VAC labdarúgóival, kézilabdásokkal és ping-pong versenyzőivel. A rendkívül örökök, nemzetközi sportesemény a BSKH Sporttelep pályáján kerül elkövetésre. Kérlek a VAC 40 éves fennállásának ünnepére sportversenyek, tornabemutató szolgálatok, birkozók, ökölvívók, kosárlabdajátékosok, súlyemelők, vívók venni részt a pályán és támogatni a sportnap sikerét. A zsidó leány- és fiúgyűlésnek tanulóit, valamint a sömörök zenés gyakorlatiakkal biztatják, hogy fússzunk jésti regenerációra megindult és a helyes uton haladjunk. A nemzetközi sportnapon délután 3 órakor kezdődik.

Vívóosztályunk tehetséges versenyzője, Samogyi, országos junior versenyünkön 2. lett.

Ping-pong versenyzőnk vasárnap Újpesti bajnokságban vett részt. Fischl, kiváló képességű ifjúját versenyzőnk két szombat, Gali egy számban harmadik helyezést ért el. Szakosztályunk végre megfelelő helyiséghez jutott a Woschényi utcai iskola tornatermében és rendszeres tréningjeit megkezdte.

Tenniszversenyzőink a jövő héten részt vesznek Budapesti harmadik osztályú egyéni bajnokságban.

Az európai ügyvezető elnöki székét ismét Koloscsényi Elek tölti be, akinek vezetésével a VAC a leendő szeptemberi magyarországi sportegyesülétek feloldott a háború előtti évtizedekben.

Schulz Jenő cég

Órák-főszervező (óraajánló)

VII. Woschényi-u. 6. a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész

ÉTELEI Tel.: 422-345, ELADASI

Az 1944. és 1945. év vértanúiról való megemlékezés időpontjai

Az Országos Beth Din közleménye:

Értesítjük hittelstvéreinket, hogy a vértanúkról való kegyeletos megemlékezés időpontjainak megállapítása céljából hétről-hétre az esedékes „Jahrzeit”-dátumokat az *Uj Élet*-ben közzétesszük.

Elhalálozás 1944. és 1945. évben

1944	1945	Jahrzeit 1947-ben
1944 június 23;	1945 június 13. (Tammuz 2.)	péntek június 20.
1944 „ 24;	1945 „ 14. („ 3.)	szombat „ 21.
1944 „ 25;	1945 „ 15. („ 4.)	vasárnap „ 22.
1944 „ 26;	1945 „ 16. („ 5.)	hétfő „ 23.
1944 „ 27;	1945 „ 17. („ 6.)	kedd „ 24.
1944 „ 28;	1945 „ 18. („ 7.)	szerda „ 25.
1944 „ 29;	1945 „ 19. („ 8.)	csütörtök „ 26.

Akik csak azt tudják, hogy hozzátartozójuk 1944 június 22. és július 20. között, illetőleg 1945 június 12. és július 10. között halt meg, azok ez évben július 17-én (Tammuz utolsó napján) tartják az évfordulót.

Társaságbeli legdiszkrétebb házasság-

közvetítő, **Doktorné**
Király-u. 67. I. 3. Telefon: 421-930

VIDÉKI kereskedelmi vagy ipari vállalatba, esetleg gazdaságba, független, jömegelemzős férfi benősülne „35-ig” jelígre a kiadóba.

IPARRAI, üzlettel bíró 30–35 év körüli, csinos, nyulánk nőt elvonnék. Modern lakásom van, nőszalon felszerelésem, vevőkörrel maradt. „Tiszviselő” jelígre a kiadóba.

JÖMEGELEMZŐS urinő fogalmazás üzlethelyiséggel megismerkedne házasság céljából

50–60 éves, jószituált szőrméssel, vagy szüccsel. „Házasság 50” jelígre a kiadóba.

MUSZ özvegy, tisztviselőnő, havi 800 Ft fix jövedelemmel, 40–50 éves intelligens, egzisztenciával bíró uriembert keres élettársul. Levleket „Optimismus” jelígre a kiadóba kérek.

54 ÉVES, jó állásban lévő uriember, korban hozzáillő feleséget és két gyermeke részére anyát keres, akinek üzlete van. Csak kimerítő és teljesítmény levélre válaszolok. Közvetítő kizárva. „Mostig vártam” jelígre a kiadóba.

EGYEDÜLMARADT 43 éves, csinos urinő szépen komplettül rendezett lakással, 20 ezer forint készpénzzel élettársat keres, jószituált, biztos egzisztenciájú uriember személyében 56 évig. „Harmonia” jelígre a kiadóba.

FIATAL NŐ, aki iskoláit Palesztinában végezte, héber és angol órákat ad. Neumann, Csengery-u. 3. III. 1.

Goldné

a zsidó urikörök legmegbízhatóbb házasságközvetítője
VII. Alsóerdősor 8. földszint 2.
Uj telefonszám: 221-349.

AGILIS, jó kondícióban lévő volt kereskedő és panziótulajdonos

üzletbe benősülne „Kölösönös szerető” jelígre a kiadóba.

PALESZTINAI állampolgár elvenne 26–31-ig jószituált hölgyet, ki Erecben akar élni, egyben rentábilis üzleti ügyek érintkezését vállalom. „Augustusban megyek” jelígre a kiadóba.

50 KÖRÜL, jókölsejű társbérleti lakásban lakó nő vidékre is

férjhezmenne „Ügyes, házias” jelígre a kiadóba.

Egyedülmaradt 42-es, kitűnő megismerés, abszolút kulturált, vidéken élő kereskedő, jó megélhetést nyújtó keresetű.

nősülne, de legszívesebben benősülne

aktív, életképes nyelvtanulási és üzleti vállalatba. Csak tisztességes, jólelkű, kimonóztan imbecilis, csinos zsidó urinót, vagy hasonlóan asszonyok (gyermek sem akadály) leveleit kérem őszintén, teljes címmel és lehetőséggel fényképpel, a legnagyobb diszkréció mellett „25-től 35-ig” jelígre Blocknerhez, Városház-u. 10.

HARMINCEVES, saját ipar-egységűl és megélhetéssel rendelkező, házias, bligran, üzleti lány, vallásos, ideális, lelkiében is kifinomult. „Negyvenkörüli élettársát” keresi jelígre a kiadóba.

MECEV ÉK
m i k d v e k,
márványok
nagy választékban

Valentin Sirkőüzem

Üzem és raktár: X., Sirkert-u. 29. (Uj köztemetőnél) szombaton zárva

Városi iroda: THÖKÖLY-UT 15. SZÁM I. EMELET 4. SZÁM

A zsinagóga naptára

Junius 19, csütörtök: Tammuz 1, péntek: 2, szombat: 3, vasárnap: 4, hétfő: 5, keddi: 6, szerda: 7, csütörtök: 8.

Szombaton, június 21-én heti szidra Kaurách, háftóra: L. Sám. XI, 14–XII, 22.

IMADÓK:

Imaházak	Péntek		Szombat		Hétköznapi	
	este	reggel	d. u.	d. u.	este	reggel
Dohány	9/48	7/10	9/42	7/10	7/10	7/10
Rumbach	9/49	7/10	9/42	7/10	7/10	7/10
Bethlen	8	7/10	7/42	7	8	8
Csáky	8	7/10	7/42	7	8	8
Dózsa	8	7/10	7/42	7	8	8
Nagyfuv.	8	8	7/42	7	8	8
Páva	8	9	7/42	7	8	8
Zugló	8	7/10	7/42	7	8	8
Fiúvárh.	9/48	7/10	9/42	7	10/38	7/10
Leányvár.	9/48	7/10	9/42	7	10/38	7/10

Péntek esti gyertyagyújtás:
8 óra 30 perckor.

A budai istentiszteletek rendje. Juni 20., pénteken este 7 órakor; június 21., szombaton d. e. 11 órakor; II., Torockó-ut 6/b. sz. alatti imaházban szombaton reggel 9 órakor. Istentiszteletek helye: III., Zsigmond-u. 49, XI, Bocskay-ut 37., II., Torockó-ut 6/b. és péntek esteként II., Fő-u. 12. sz. alatt.

— Óbudai templom. (III., Zichy-u. 9.) Imadók: péntek este: 7 óra 30 perckor, szombat délelőtt: 9 órakor.

Férjhez menne 50 éves özvegy asszony autóvezetőhöz, kinek taxijoga van. Csak teljes című levélre válaszolok. „Korcsim van” jelígre a kiadóba.

Csinos

fekete karsu urileány

férjhezmenne

vidékre is. „Szerencsekerek” jelígre, főkiadóba.

UJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
VII. Sip-u. 12. — Telefon: 423-930

Kiadótulajdonos:

A MAGYARORSZÁGI ISRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Felölös szerkesztő és felölös kiadó:

ROOZ REZSÓ

Beküldött kéziratokat nem örlünk meg a visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Nyomatott a Globus nyomdai műteremtől körforgógepcen.

Fel. nyomdavezető: Margittay Antal